

IVAIRIOS ZINUTES

St. Martin-de-Re, Francija.—Rugsėjo 10 d. iš čia tapo išvežta 300 kalinių, nu-teistų amžinam kalėjimui, i Francijos bausmės kolonija Guiana. Baisus buvo reginys, kuomet tie žmonės bu-vo varomi į laivą. Jų ran-kos ir kojos buvo sukaus-tytos geležiniais pančiais.

Roma.— Italijos valdžia paskelbė, kad ji ramiu lai-ku turi pastovios armijos 280,000 vyrų ir 1,501 karinį orlaivį.

Paryžius.— Mokslas senai skelbė, kad elektra pagrei-tina priebrendimą fruktų bei daržovių. Tą čionai pa-tvirtino griauštinis su žai-bais. Ant ūkės ties Bourgu vienas valstietis išėjo į vynu-ogių daržą po didelio griausmo ir rado vynuoges prinokusias dviem mėne-iais anksčiau, negu reikė-jo.

Phoenix, Ariz.— Gamta parodo visokių "stebuklų." Čionai tulo Williams katė pagimdė tris katukus, vienas kurių raudonas, kitas baltas, o trečias mėlynas.

Springdale, Ark.— Kiek žinoma, pirmu sykiu čionai mirė žmogus nuo sparvos (vapsvos) įkandimo. Auka yra Cutchal, 72 metų am-žiaus.

Paryžius.— Amerikos pa-razitė kapitalistė ponia Vir-ginia Gould skundžiasi, kad ji Paryžiuje pametė bran-zalietą vertės \$10,000.

Schenectady, N. Y.— A-merikos Fizikinės Draugi-jos konvencijoj buvo rodo-ma naujai išrasta karščiau-sia pasaulyje liepsna. Jos pagelba bus galima suvirin-ti visokias geležis.

New York.— Parazitė po-nia Collings ir jos maža dukterė rasta pusgyvės nuo-savam laive ant jūrų. Sa-koma, nakties laiku plėšikai užpuolė, vyra užmušė ir apiplėšė, o pačią ir dukterį paliko.

Pranešimas Cliffsidės ir Patersono Darbininkam

Rytoj, sekmadienį, rugsė-jo 13 d., Komunistų Partijos lietuvių frakcija rengia svarbias prakalbas tuose dviejuose miestuose. Cliff-sidės prakalbos įvyks 2 val. po pietų, Mažeikos svetainė-j, 185 Jersey Ave. Tą pačią dieną 7:30 val. vakarą, prakalbos įvyks Pa-terstone, darbininkų svetainė-j, 10 num. 3 Governor St. Abiejose vietose kalbės dd. A. Bimba ir V. Bovinas. Visi ateikite pasiklausyti svarbių prarabų.

Klaidos Pataisymas delei Connecticut Konferencijos

Vakar "Laisvėj" buvo pa-skelbta, kad Tarptautinio Darbininkų Apsigyn. ša-kiama rugs. 13 d. konferen-cija įvyks New Havene, Conn. Gavome telegramą, kurioj draugas Valaitis pra-neša, kad konferencija įvyks New Britain, lietuvių svetainėje. Visi delegatai gerai įsitęmykit konferen-cijos vietą.

Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis (First Lithuanian Workers' Daily) Išleisva Kasdien, Apart Nedėdienių

LAISVĖ

Darbininkai Visų Šalių. Vienykites! Jūs Nieko Nepralaimėsite, Tik Retežius, o Išlaimėsite Pasaulį!

No. 216 Telephone, S'agg 2-3878 Brooklyn, N. Y., šeštadienis, Rugsėjo (Sept.) 12, 1931 Pavienio Numerio Kaina 4c Metai XXI, Dienraščio XIII

Mainieriams Grumoja Badu

Tarptautinis Darbininkų Apsigynimo Tyri nėjimas Parodė, kad Valdžia ir Bosai yra Nusprendę Padaryt Galą Kovingiem Mainieriams dar Kalėjime Tebesant; Kurie Iš licks Gyvi Nuo Bado, Tuos Nuteis Mirtin Elktros Kedėj; iš už Geležinių Grotų Alkani Kovotojai Šaukia Amerikos Proletariatą Kovoti Prieš Bosus ir jų Palaikomą Vergiją.

SOVIETŲ ANGLIES GAMYBA SMARKIAI PAAUGO

GENEVA.— Net buržuazinis tarptautinis darbo biuras savo raporte pripa-žįsta, kad Sovietų Sąjungos anglies gamyba nuolat kyla. Pereitais metais bu-vo iškasta 45,556,000 met-riškų tonų, arba 37 nuoš. daugiau, negu 1929 m.

Vokietijos Darbininkai Revoliucionizuoja

AUDEJŲ KOMITETŲ RINKIMAI PARODĖ AUGIMĄ REVOLIUCI-NIŲ UNIJŲ

RECHENBERG, Vokie-tija.— Rugsj. 28 d. buvo rinkimai audėjų dirbtuvių komitetų net dvidešimtyje fabriku. Pasekmės tokios: Revoliucinė Audėjų Darbi-ninkų Unija gavo 4,851 bal-są ir laimėjo 85 vietas; re-formistinės socialistinės uni-jos gavo 1,886 balsus ir 37 vietas; krikščioniškom uni-jom teko 981 balsas ir 13 vietų; vokiečiai socialistai surinko 274 balsus, 3 vietas; nacionalistai 265 balsus ir 5 vietas.

ATSIKAKO APKALTINTI RAZBAININKŲ "KARA-LIŲ"

CHICAGO, Ill.— "Grand Jury" atsisakė apkaltinti visam pasauliui žinomą but-legerių ir razbaininkų "ka-ralių" Alphonse Caponą. Aiškus dalykas, kad tas "Grand Jury" buvo gerai pateptas, kad negalėjo su-rašyti apkaltinimų prieš tą sutvėrimą.

SUSIRGO SANDINO

MEXICO CITY.— Čia gautas pranešimas, kad Ni-caraguos sukilėlių vadas Augusto Sandino susirgo ir ketina atvykti į Meksiką gydytis.

Santiago, Chile.— Chilės valdžia nori padaryti sutar-tį su Sovietų Sąjunga delei apsimainymo nitratu (azo-ju) ant žibalo. Sovietai pri-statytų žibalą, o Chile su-teiktų nitrata.

Washington.— "Sausieji" išleisvi \$500,000 bėgyje atei-nančių 9 mėnesių agitacijai už palaikymą prohibicijos.

MACDONALDO VALDŽIA PASKELBĖ BEDARBIAM BADA VIMO PROGRAMĄ

Anglijos Komunistų Partija ir revoliucinis judėjimas Skelbia kovą nacionalei valdžiai

LONDON.— MacDonaldo draugas ir Anglijos impe-rializmo agentas, naujos valdžios išdinininkas socialis-tas ponas Snowdenas pas-kelbė valdžios programą delei išgalbėjimo Anglijos finansų. Jo kalbą sveikino mirtini darbininkų priešai konservatoriai ir liberalai, o švilpė darbiečiai, kurie dar tik vakar dirbo iš vie-no su MacDonaldu ir Snow-denu. Toj programoj sako-ma, kad bedarbiams pašal-pa turi būt nukirsta ant 10 nuoš. O tai daug reiškia Anglijos milijonams bedar-bių. Jau ir taip iš tos pašalpos tik pusbadžiai be-darbių šeimos gyvena-vo. O dabar socialistai ir buržujai suvienijo spēkas ir dar sumažino tą pašalpa. Snowdeno programa yra be-darbiams bado programa.

Anglijos Komunistų Par-tija ir revoliucinis unijų judėjimas skelbia karą Mac-Donaldo valdžiai ir jos pro-gramai. Londono "Daily Workerje" skaitome: "Iš visų Anglijos kampų plaukia į "Daily Worker" protestai prieš nacionalei valdžiai. Komunistų Partija ir darbo unijų judėjimo ma-žuma organizuoja darbinin-kų bendrą frontą ant seka-mų obalsių: "Nė vienas centas neturi būti nuimtas nuo bedarbių pašalpos. Nė vienas darbi-ninkas neturi būti atstum-tas nuo pašalpos. Nė vie-nas centas neturi būt nuim-tas no darbininkų algų. Nė vienas centas nuo mokytojų uždarbio. Nė vienas centas taksų ant liaudies pragyve-nimo reikmenų. Šalin ban-drierių valdžia!"

KILO DIDELĖS RIAUŠĖS TARPE BAPTISTŲ BAŽNYČIOS PARAPILJONŲ UŽ KUNIGUS

Jonesboro miestely paskelbtas karo slovis; gubernatorius pasiuntė kariuomenę malšinimui parapiljonų

JONESBORO, Ark.— Čio-nai tarpe baptistų bažny-čios parapiljonų iškilio kum-ščių ir liežuvių karas. Pasi-larė dvi didelės kempės. Vieni stoji už apgaviką evangelistą, o kiti už tokį patį tos bažnyčios apgaviką kunigą. Rugsėjo 10 d. vi-šas miestas buvo paverstas į karo stovyklą, nes dideli būriai ginkluotų kareivių saugojo gatves.

Vienų prieš kitus kerštas labai įkaitęs. Rugs. 10 d. turėjo įvykti teismas vieno evangelisto pasekėjo, kuris kaltinamas užpuolime ant parapiljono. Bet teisme pri-buvo 500 evangelisto pase-velčių ir grumoj istaškymu visiems teismo dalyviams. Teisėjas paskelbė trijų mi-nučių pertrauką maldoms. Kol meldėsi nulenkę galvas, tol buvo ramu. Bet kaip greitai vėl bandyta pradēt teismas, įtužė, pasimeldę tamsūs žmonės pradėjo rėk-ti ir staugt. Pagriebtas miesto majoras ir policijos viršininkas ir kumščiais ap-daužyti. Tiktai policijai pa-vyko žmones išgrusti iš teismabučio. Į miestelį at-gabenta daug asarų bombų ir amunicijos delei nuslopi-nimo įtuzusių parapiljonų. Tai matote, prie ko prive-da liaudies tamsumas ir ap-gavikai dievo agentai. Su-kiršino žmones ir pastatė vienus prieš kitus ant pei-lių. Aiškus dalykas, kad didžiama tų žmonių yra darbininkai. Bet vietoj ko-voti prieš bosus ir kunigus, jie dabar pjaunasi tarpe sa-veš. Tas eina ant naudos buržuazijai.

KRUVINI MŪŠIAI CHI-NIJOJ

HONGKONG.— Tai jau prasidėjo kruvini mūšiai pietų Chinijoje tarpe Nan-kingo valdžios ir Cantono valdžios spēkų. Tų mūšių buvo jau senai laukiama. Užėjė dideli potvyniai susi-ti ir staugt. Pagriebtas miesto majoras ir policijos

PHILIPPINAI UŽPUOLĖ AMERIKOS KAPITALO SARGŪS

MANILA.— Rugsėjo 9 d. čionai įvyko susikirtimas tarpe amerikonių kareivių ir philippinečių. Žmonės ko-vojo apsiginklavę pagaliais ir akmenimis prieš kareiv-čius, kurie pastatyti Philip-pinuose saugoti Amerikos kapitalistų interesus.

Warren Billings Atsis-kiria nuo Tom Mooney

JIS DARO KLaidą, BET TURIME KOVOT UŽ JO LAISVĖ

SACRAMENTO, Calif.— Iš Folsom kalėjimo Warren Billings išleido atsisaukima, kuriame jis atsisiskiria nuo Tom Mooney. Billings sa-ko, kad per visą laiką jis buvo nustumtas į užpakalį ir mažai kas apie jį kalbėjo. Atrodo, kad kova ėjo tik už Mooney paliuosavimą. Dabar pats Billings organi-zuosias atskirą komitetą kovai už savo laisvę. Tai to-kią naujieną paskelbia As-sociated Press.

Jei tas tiesa, tai Billings daro klaidą. Nė dalint, bet vienyt reikia gynimo spē-kas. Nekaltas Mooney, ne-kaltas Billings. Darbinin-kų kova turi būti bendra ir lygi už abiejų paliuosavimą. Tos kovos vedimu rūpinasi šiandien Tarptautinis Dar-bininkų Apsigynimas ir vi-sas revoliucinis judėjimas.

Išgelbėjo Darbininką iš po Degancio laužo

NEW YORK.— Maži vai-kai, bespardydami degantį laužą ant tuščio loto, užėjo apačioje miesto darbinin-ką, gatvėslavį, Charles Mc-Govern. Jei kelias minutes ilgiau, nelaimingasis būtų iškepęs. Sakoma, kad mu-šeikos McGovern primušė iki nesąmonės, paskui ap-krovė šiukšlėmis ir padegė. Pats McGovern, atgavęs są-mone, atsisako išduoti savo užpuolikus.

Yonkers, N. Y.— Nusizu-dė darbininkas James D. Gillmour, 37 metų amžiaus, kuomet pamatė, kad vis-tiek palengva badu reikės numirti.

BOSAI TYČIA ATIDĒLIOJA TEISMA, KAD NURAMINUS DARBIN. KOVĄ UŽ HARLANO MAINIERIŲ LIUOSYBĖ

Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas rūpinasi Kentucky mainierių gyvybės išgelbėjimu; visi turime remti tą kilnų žygį, nes tai mūsų visų reikalas

Kova už Kentucky mainierių paliuosavimą turi būti sujung-ta su kova už visus politinius kalinius

Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas atidengė pa-sauliui baisią padėtį Ken-tucky valstijos suareštuotų mainierių. Teismą valdžia tyčia atidėlioja. Viena, idant ilgiau grumoti 34 mai-nieriams mirties bausme ir tuomi juos kankinti; antra, idant numarinti darbininkų judėjimą, kuris mobilizuo-jasi kovai prieš mainierių laikymą kalėjime. Visiems šitiems mainieriams grumo-ja mirties bausmė, nes jie kaltinami užmušime kelių policistų ir anglies kompa-nijų razbaininkų, kurie ban-dė mainierių streiką sulau-žyti keli mėnesiai atgal.

Tegul jie sukirmija ir ba-du nustimpa kalėjime." Tą ir daro kalėjimo užveizdos. Pasirodo, kad kaliniai nieko daugiau negauna, kaip tik kopustų ir su smiltimis su-maišytų binų. Bet ir tų nepakankamai. Gi jau nuo gegužės 5 d. tie mainieriai laikomi kalėjime. Jų išvaiz-da visai persimainius ir daugelį kankina ligos nuo stokos žmoniško maisto. Kova už išgelbėjimą Har-lano pavieto 34 mainierių gyvybės virto didžiausiu klasių kovos klausimu. Bet ne jie vienį pūdomi kapita-listinėse bastilijose. Jau še-šiolika metų kamuojami ne-kalti Mooney ir Billings. Centralijos aidoblistai žus-ta už grotų. Imperial Val-ley, Californijoje, burys ko-votojų laikomi už grotų. Alabamoj devyni jaunuoliai nuteisti mirtin. Kova turi užvirtti už visų politinių ka-linių paliuosavimą po visą Ameriką.

Smetonos Valdžios Prokuroras Reikalau-ja Mirties Bausmės Voldemarininkams

Gali prieti prie to, kad šeši "vilka" bus sušaudyti, o aštuoniolika nusmerkti 15 metų kalėti

KAUNAS.— Savi savuo-klus skuta. Kruvinasis Sme-tona paėmė už gerklės savo buvusį gerą draugą budelį Voldemarą ir jo pasekėjus, kurie buvo susiorganizavę į "Geležinį Vilką." Teisme valdžios prokuroras savo paskutinėj kalboj, pasaky-toj rugsj. 28 d., griežtai rei-kalavo, kad šeši "vilka" bū-tų nušauti, tai yra, nubaus-ti mirtim.

Smetonos valdžioje ir kartu su Smetona lakdamas Lie-tuvos darbininkų ir valstie-čių kraują. Tarpe kaltina-mųjų randasi ir pats Volde-maras.

Si voldemarininkų byla eina delei padaryto atenta-to ant fašistinio budelio ka-pitono Rusteikos. Kaltina-mi 24 voldemarininkai, na-riai fašistinio "Geležinio Vilko," kurį buvo įkūręs Voldemaras, tebebudamas

Kaltinamieji padalinti į dvi grupes. Šeši kaltinami pasikėsiniame ant Rusteikos gyvybės. Jie yra Mučiuka, Gineitis, Steikunas, Sved-lauskas, Pupalaigis ir Vait-kevičius. Jiems reikalauja-ma kulkos į kaktą. Gi li-kusiems aštuoniolikai reika-laujama kalėjimo iki 15 me-tų. Po ta bausme paeitu ir ponas Voldemaras, Ameri-kos lietuvių fašistų nykšti-nis didvyris.

LAISVE, LITHUANIAN DAILY

Published by LAISVE, Inc. Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, New York

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year.....\$6.00 United States, six months.....\$3.00 Brooklyn, N. Y., per year.....\$8.00 Brooklyn, N. Y., six months.....\$4.00 Foreign countries, per year.....\$8.00 Foreign countries, six months.....\$4.00 Canada and Brazil, per year.....\$6.00 Canada and Brazil, six months.....\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

ZEMES UKIS JUNGTINĖSE VALSTIJOSE

Zemės ūkio krizis Jungtinėse Valstijose visu sunkumu atsimuša į abelną kapitalizmo krizį. Jungtinės Valstijos pokariniam laikotarpyje skaitėsi pirmą kartą valstybės gaminiame žemės ūkio produkte. Ypač savo grūdais Amerikos kapitalistai užversdavo Europos rinkas. Dabartiniu laiku stambiausia grūdų gamintoja visame pasaulyje yra Sovietų Sąjunga. Jungtinės Valstijos pastatytos antroji vietoj. Kai lauko ūkio krizis Amerikoje tęsiasi, jau bus keliolika metų. Bet dabartinis pasaulinis kapitalizmo krizis ir iš Sovietų Sąjungos vis didesnis grūdų išgabenimas į užsienį dar labiau tą krizį paastrina.

Kapitalistų valdžia pasimogo grūdų supirkinėjimui ištraukti "farmerius" iš bankruto. Kongresas 1929 metais nuskyrė taip vadinamą Farmų Boardą (Komisiją). Tam Farmų Boardui Washingtono ponai davė net \$500,000,000 supirkinėjimui grūdų ir medvilnės, kad pakelti kainas ūkio produkte. Šitas valdančiosios klasės žygis davė daug pelnų didesniems fermeriams ir pirmoj eilėj grūdų trustams. Gi vidutiniams ir vargingiems fermeriams iš to jokios naudos nebuvo. Jie su kiekvienais metais vis gilyn grimsta į prasiskolinimus, į bankrutą.

1920 metais Jungtinėse Valstijose fermerių žemė, trobėsiai ir padargai apskaitliuota abelnai verti \$66,000,000,000. Gi šiemet apskaitliuojama, kad, imant viską, žemę, irankius, mašinerijas, gyvulius ir kitokius turtus, kurie randasi fermerių ūkiuose, tėra vertės jau tik \$47,000,000,000.

Praėjusiais 1930 metais J. V. fermeriai įplaukų turėjo \$2,534,000,000 mažiau, negu 1929 m.

Šiemet krizis dar sunkiau prispaudė ūkininkus ir jų bankrutavimai žymiai padidėjo.

Missouri valstijos demokratų partijos komitetas išleido aplinkraštį, kur skaitom:

"Jei 1931 metų skaitlines apie fermerių stovį būtų galima gauti, tai jos rodytų dar didesnę paniką. Kviečiai šiemet Kansas valstijoje parduoda po 23 centus už bušelį. At odo, kad komai (kukuruzai) parduos tik po 30 centų." Už medvilnę fermeriai gauna po 6—7 centus.

Abelnai imant, fermerių įplaukos šiemet bus nepalyginamai mažesnės, kaip praėjais 1931 metais.

"Jei prašiskolinimai didės tokiu greitumu, kaip kad dabar eina, tai fermeriai pataps tik randauninkais. Tas prasiskolinimas daro juos priklausančius nuo bankierių, ir jei nuo 1930 iki 1940 m. prasiskolinimai taip sparčiai daugės, tai pusė šios šalies fermerių pavirs į randauninkus, arba kitais žodžiais, į baudžiauninkus."

Jau ir dabar yra vidutiniai ir smulkieji fermeriai vergais didžiųjų bankų ir grūdų trustų.

Nuo vergiškų sąlygų ir merdėjančio skurdo fermeriai tegali pasiūsuoti, tik jungdamiesi su miestų ir sodžiaus proletariais, darbininkais. Tik sujungus lauko darbininkų, vargingųjų fermerių ir proletarų jėgas, tebus galima sugriauti kapitalistinę sistemą. Tik kuomet bus sudaryta darbininkų ir fermerių valdžia, bus paliuosuti nuo priepaudo ne tik darbininkai, bet ir fermeriai.

Sparčiai Plečiasi Kooperatyvai Sovietuose

Salia sovietinių didelių sandėlių, sovietinių fabriku, sovietinių ūkių, kas sudaro branduolį socialistinės ekonomijos, yra kolektyviai ūkiai ir kooperatyvai užvedimai. Kooperatyvai yra antra grandis socialistinio ūkio bendroje sovietinėje gospadorystėje.

Kooperatyvai mažai turi fabriku, o kuriuos turi, tai tik maisto gamybos srityje. Kooperatyvų rūpestis ir uždaviniai, tai aptarnauti maistu, rūbais, žemės ūkiu padargų ir kitokių reikmenų paskaidymu. Tuoju po išikūrimo proletarijot diktatūros Rusijoje, kooperatyvai pradėjo lėsti labai svarbią rolę maistinėje biednuomenės ir Raudon. Armijos frontuose. Nugalėjus kontr-revoliucines bandas, vyriausias kooperatyvų uždavinys buvo žiūrėti, kad miestų gyventojai būtų pavalgydinti,—maisto daug ar mažai, bet kad visiems būtų. Naujosios Ekonominės Politikos metu kooperatyvai

buvo tuo jungiančiu grandiniu miestų su sodžiumi. Jau 1924 metais kooperatyvės krautuvės ir kitoki užvedimai darė apyvaratos už vieną bilioną rublių. Nuo to laiko šis socialistinio ūkio sektorius šuoliais bėga pirmyn. Šių 1931 metų apyvaratos kooperatyvai turėjo 16 bilionų rublių. Ypač žymėtina štai kas. 1924 m. privatiniai užvedimai, privatiniai bizniai, darė apyvaratos 52 nuosimčiai. Gi šiemet toki privatiniai užvedimai tedaro tik 5 ir pusę nuosimčių.

Tik per šiuos 1931 metus į kooperatvus 7 milionai naujų narių įstojo, kurie inėšė ščrais 125 milionus rublių ir depozitais 62 milionus rublių. Depozitas čia tai yra tam tikra suma pinigų, užstatyta tu, kurie perka produktus iš kooperatyvių krautuvės, duonos kepyklų, valgyklų ir kitokių užvedimų.

Kooperatyvų yra ir kapitalistinėse šalyse, bet

APŽVALGA

Fašistinės Sargybos Bokštas Jau Veikia

Fašistai organizuojasi prieš socialfašistus. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje "Sargybos Komitetas" rugsėjo 4 d. laikė susirinkimą ir nominavo vienybinių fašistų sąrašą ateinantiems rinkimams į S.L.A. Pildomąją Tarybą. Susirinkimą sukviėti ir vadas buvo tame susirinkime A. B. Strimaitis.

Fašistų "Vienybė" rugsėjo 10 d. skaitom:

"Pohis Strumskis įžanginė kalba pasakė susirinkimo tikslą. Pataikėjo, kad susirinkimas šauktas nustatyti S.L.A. sekančiam terminui remti kandidatatus. Kiekvienam dalyviui leista laisvai išsireikšti. Pakalbėjus, pirmininkaujas p. Strumskis pateikia p. Strimaitis surašytą kandidatų į S. L. A. valdybą sąrašą. Diskusuojama. Kadangi pirmasis sąrašas buvo p. A. B. Strimaitis, jo kandidatūra ir apkalbama. Keli nariai pasisako už p. Strimaitį kaip prezidentą. Kandidatūra apkalbant, p. Laučiskio pasiulyta p. Strimaitiui atleisti salę, tačiau p. Strimaitiui sekretoriaujant, to nebuvo galima padaryti. Buvo kiek nemalonus, kada veikėjų keli pradėjo iš neigiamosios pusės apie p. Strimaitį kalbėti, prikišdami Atstatymo Bendrovei, kurios sekretoriumi jis yra. Tačiau susidrausht nekelti pašalinių dalykų. Kelios kalbos pasakytos už p. Bačiūną iš Sodus, Mich., kaip ir p. Grimų iš Philadelphia."

Fašistai pučavo Strimaitį, kad jų pinigai kaip ten išidolo Atstatymo Bendrovei, kurios sekretoriumi yra Strimaitis.

Į S.L.A. Pildomosios Tarybos pirmininko vietą vienybinių fašistai nominavo A. B. Strimaitį, į centro sekretorę Jurgeliūtę ir į izdininkus Tareilą iš Waterbury, Conn. Visi trys, kaip vienas vandens lašas, atžagareiviai, reacionieriai, fašistai.

Dar visai neseniai buvo kačių vaina S.L.A. centre. Tos kruvinos muštinės buvo ne už principus, bet už šiltas vietas su riebiomis algomis. Dabar fašistai ir socialfašistai stato savo sleitus, mobilizuoja ir veda kovą, kad užsižergti ant Susivienijimo izdo. Gi ten algos puikios, o paskui visokių išlaidų ir išlaidėlių....

Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra tūkstančiai darbininkų. Kaip vienybinių fašistai, taip ir socialistiniai liberaliniai fašistai yra darbininkų priešai. Ir viena grupė ir kita žiūri savo kišenius. Tūkstančiai bedarbių yra toje organizacijoje. Bet nei vienai grupei nerūpi bedarbių likimas. Jie nepaiso, kad bedarbis, neturėdamas iš ko užsimokėti dubkles, nustos narys teisų. Darbininkai turima sudaryti savo kandidatų

juos slėgia didysis kapitalas, stambieji bankai ir trustai, kurie stengias su naikinti šias biednųjų mašiu įstaigas.

Kooperatyvai išaugs ir išbujos tik nuvertus kapitalizmą. Tada kooperacijos pasidarys žymus faktorius visuomeniuiam ūkyje, kaip kad šiandien yra Sovietų Sąjungoj.

sarasa ir paliuosuti tą didžiulę savitarpinio susišėlėpimo ir apdraudos organizaciją iš po fašistinių uzurpatorių.

Nekurie Amerikonai Milionieriais Patampa Lietuvoj

Lietuviai darbininkai gerai atšimena, kiek čionais Amerikoje buvo visokių smailapirščių, kolektorių, kraptyti pinigūs iš darbininkų kišenių. Tuoju po karui visokios bendrovės steigėsi. Klerikalų, tautininkų ir socialistų vadai žūjo po lietuvių kolonijas ir vis kūrė vieną po kitai bendroves. Ir visa tai buvo daroma būk iš mielaširdystės — atbudavoti Lietuvą.

Tikrenybėj tai buvo kapitalizmo budavojimas Lietuvoj ir tulų atskirų asmenų darymas kapitalistais.

Fašistų "Vienybė" rugsėjo 10 d., besidžiaugdama vienu tokių bendrovių pasisekimu, sako:

"Konstatuotina, kad bendrovė išaugo, išsiplėtė; jos kapitalai dabar sudaro sumą apie keturis milijonus litų."

Ir kad dar daugiau turtų prisiplėsti, tai tapo pakviesti kunigai su šventu vandeniu talkon. Švestas vanduo ten buvo reikalingas, kad dumti akis žmonėm. Praleidus keliolika, eilučių, skaitom:

"Pažymi, kad buvo tos klausėtuves pašventinimas, o vėliau iškilmingi pietūs "Metropoly", kurių metu fimtai įvertinta b-vės pastangos, vaisingas darbas ir neiksmė valstybės gyvenime."

Pašventina, kad geriau "dievas" padėtų išnaudoti darbininkus. "Reiksmė valstybės gyvenime," tai kad fašistinė valstybė yra ta politinė pompa, ką padeda traukti dar didesnius pelnus iš darbininkų triuso. Lietuvos parazitai, neapsa-

Norintiems Vaziuoti į Sovietų Sąjungą

Daugelis darbininkų klausia "Laisvės" administracijos, kaip nuvaziuoti į Sovietų Sąjungą ir ar galima būvaziuoti ten darbu. Tais reikalais mes patardavome kreiptis į Sovietų firmą Amtorg. Kurie ten kreipėsi, sakosi negauna atsakymo. Matomai, Amtorgas siunčia ten tik augšto išsilavinimo technikus. Su paprastais amatininkais neužsiima.

Kas del gavimo darbų Sovietų Sąjungoje mes negalime pasakyti, kokių būtent darbininkų ten daugiau reikia. Ten vaziuoja švėtas, masėmis iš visų šalių. Abejojame, ar visus iš kapitalistinių šalių atvykusius priima prie darbų. Tačiau geriausia patiem apie tai persitikrinti.

Į Sovietų Sąjungą galite nuvaziuoti su ekskursijomis—tūromis, kurios gana pigiai lėšuoja. Už nuvaziavimą ten, su nakvynėmis, apmokėtai gelžkeliais ir automobiliais vaziuojimu, apmokėtu valgiu ir sugrįžimo laivakorte, kainuoja tik nuo \$200 iki \$250.

Nuvaziavę, savo akimis

komam skurde panardine vargdienius, krauna sau milijonus iš jų prakaito.

Vadinami "tėvynainiai," čia Amerikoje prisirinkę dolerių iš darbininkų, patapo ten parazitais, milijonieriais.

Kunigai Pyksta ant George Bernard Shaw

Kunigų "Draugui" nepatinka, kad Bernard Shaw giria Sovietų Sąjungą "Draugas" rugsėjo 8 d. rašo:

"Neseniai komunistų valdoma Rusija lankė angli radikalas pasytojas G. B. Shaw. Kaip jis giria bolševikus ir jų tvarką, nelengva būtų ir apsaakyti. Jam labiausia, krinta širdin tas, kad bolševistinė Rusijoje žmogžudystė yra mažas nusizengimas ir už tai lengvai baudžiamas kalėjimu. Bet turtų rinkimas, kokių nors savasių įsigijimas arba spekuliacijos yra baisūs nusizengimas ir nusizengusieji už tai be pasigailėjimo šaudomi."

Jei kunigai nebūtų apgavikai ir jei darytų jie, ką liepia parapijonams daryti, tai jie turėtų džiaugtis, kad turtų rinkimams ir spekuliantams ten nėra vietos. Juk kunigai sako, skaito evangelijas ir iš jų mokina parapijonus, kad neprisiristų prie žemiškų turtų, kas yra "marnastys" ir dūšios apsunकिनimas. Taigi Sovietų Sąjungos gyventojų dūšios labai lengvos. Ten turtai yra savastis visų darbo žmonių, o ne saujelės parazitų.

Tas kunigams labiausia nepatinka, kad Sovietuose baudžia žulikus ir turtų grobikus nuo darbo žmonių. Pirmoj vietoj, kunigai yra didžiausi žulikai. Jie parduoja dangų ir kalba maldas, už ką ima pinigūs. Gi už paimtus pinigūs nieko neudoda; tai yra viesa vavgystė. Antra; kunigų širdys prie turtų ir pinigų yra devyniais reteziais priarinkintos. Sovietijojej tų dviejų sąlygų nėra, ir kunigai baisiai nekėčia tos darbininkų šalies. Kas ją pagiria, tai ir tą keikia.

LIETUVĄ KONTROLIUOJA

Lietuvos finansų kontroliuoti liepos mėn. gale atvyko į Lietuvą Tautų Sąjungos atstovas Jakobsonas. Kas Lietuvos finansus kontroliuoja, tas istikrųjų ir visą Lietuvą kontroliuoja.

P. Buknys.

KUR EINA ISPANIJA

Savu laiku Ispanija buvo pirmasis iš eilės pasaulinis grobiagas. Ispanija turi ir dabar pusėtinai dideles kolonijas, kaip Afrikoj, Morokkoj ir tt. Bet vis tiek dabar ji yra antros eilės imperialistinė valstybė. Nuvertus karaliaus Alfonso valdžią, jos politika nepasikeičia. Buržuazija kaip namie, taip ir užsienyje vykdo seną pavergimo ir išnaudojimo politiką. Kitaip ir būti negali. Kaip pirmiau karaliaus valdžia skerdė darbininkus, taip dabar buržuazinė respublikos valdžia su socialfašistų pagalba skerdžia proletarus.

Galingi dvarponiai, turintieji ne mažiau kaip po 1,000 hektarų (apie 2470 akru), valdo 30, nuosimčių visų dirbamų žemių. Senas feodalinis režimas dar plačiai praktikuojamas. Valstiečiai ir žemės ūkio darbininkai yra be galo išnaudojami. Dvarponiai ne tik labai tankiai vartoja dar nuo baudžiaivos užsilikusias persekiojimo priemones, bet net į šeimininius reikalus įsimašo. Tai nėra retenybė, kad dvarponiai išveja istisus valstiečių sodžius, sunaikina jų namus, o laukus paverčia į bandų ganyklas, bei gyvulių ūkius.

Stambieji žemvaldžiai vadinasi "latifundi"; jų valdomos žemės kartais siekia iki 15,000 hektarų. Jas apdirba samdyti bernai ir mergos, prie sunkių sąlygų ir labai mažos algos. O iš kitos pusės yra mažieji žemės savininkėliai—"mikrofundai"; jie turi labai mažai žemės, ir ta išblaškyta, kartais ant kokių 10 kilometrų ploto; čia biskelis ir ten keli mastai.

Daugiau 70 nuosimčių gyventojų yra berščiai. Yra apie 2,000,000 biednųjų valstiečių ir apie 3,000,000 žemės ūkio darbininkų, kurie dirba del 40,000 dvarponių ir 100,000 kulokų — buožių. Vidutinių valstiečių veik nėra.

Salies vairs dabar yra kapitalistų ir dvarponių naguose. Revoliucija prieš karalių nieko nedavė darbininkams ir valstiečiams. Proletarų ir valstiečių masės kaip buvo, taip ir yra išnaudojamos.

Oficierių susivienijimas pirmiau buvo ir dabar tebėra svarbiausia išnaudotojų atrama. Jis aplinkui save jungia visus fašistinius gaivalus. Oficierių korpusas siekia 50,000 žmonių. Apie 90 nuosimčių oficierių yra kilę iš stambių žemvaldžių, o kiti—kapitalistų vaikai.

Greta su oficialiais prie karaliaus valdžios stovėjo kunigijos susivienijimas. Niekur taip nėra įlejdę šaknis tie darbininkų priešai, kaip Ispanijoje. Kunigų, minkyti ir kitų religinių darbininkų priešų skaičius siekia 200,000 žmonių. Vien klostorių Ispanijoje yra daugiau, kaip 5,000. Visi jie yra turto šaltiniai. Visur žvilga, blizga auksas ir sidabras. Bažnyčios ir klostoriai turi savo rankose vieną trečdajį visos šalies turto. Kunigai, vyskupai, minkytai ir kiti religiniai darbo žmonių apgavikai turi fabriku, dirbtuves, bankus, plačiausius žemių plotus. Jie leidžia savo nagus į darbininkų unijas, kooperatyvus, bendroves ir kitas organizacijas. Jie yra vieni iš stambiųjų valdytojų universitetų su 9,000 profesionalių mokytojų.

Ispanijoje labai daugelis stambių žemvaldžių yra kartu ir kapitalistai. Jie turi stambias dirbtuves ir didelius fabriku, jie išnaudoja šimtus proletaų ir žemės ūkio darbininkų. Yra dideli miestai su skaitlingu proletariatu. Industrinio proletariato skaičius siekia 1,500,000 darbininkų. Jų padėtis baisi. Algos mažesnės, kaip bent kurioje Europos šalyje. Darbo valandos ilgos, išnaudojimas didelis. Darbininkai organizuojasi į revoliucines unijas ir kovingai išstoja prieš savo išnaudotojus. Veik kiekvienas streikas baigiasi darbininkų susirėmimais su išnaudotojais. Daugelis proletarų padeda galvas, bet jų draugai nusigasta ir energingai kovo-

ja. Ispanijoje kai kurie proletarai ir valstiečiai, po nuvertimui karaliaus valdžios, apsiūdė daug, manydami, kad jų bus vis pagerės. Bet greitai gyvenimas ką kita parodė. Karaliaus valdžios nebėra. Yra respublika, bet išnaudojimas ir darbininkų persekiojimas pasiliko senas. Proletarų masės ir pavergtieji valstiečiai iš to gana gerą pamoką ir jie greitai persiima supratimu kovos prieš buržuazijos diktatūrą. Kaip Rusijos proletariatas 1917 metais persitikrino, kad Kerensko valdžia nėra jiems geresnė už caro, taip dabar Ispanijos darbininkai ir valstiečiai persitikrina, kas yra buržuazinė "demokratijos" valdžia.

Nepaisant buržuazijos dūšimo, nepaisant, kad viespataujanti klasė, su pagelba karių, kardu, sautuvių, kulkašaudžių ir kanuolių, dar sutrikulėna Barcelonos, Madrido, Sevilės, Saragosos ir kitų miestų darbininkų revoliucinį judėjimą,—Ispanijos darbininkų klasė, po savo vado, Komunistų Partijos, kovos vėliava, sparčiai žingsniais eina pirmyn prie Sovietų valdžios įkūrimo, prie darbininkijos laimėjimo.

D. M. Solomėjaus.

IŠ LIETUVOS

Ne dejuot, o kovot!

Vis daugiau vargo mato Lietuvos darbininkės. Ir vis dažniau galima girdėti jų dejavimus, kad sunku gyventi. Bet ne dejuot reikia, o kovot. Reikia šaukti darbininkų delegacijų pasitarimus, tuose pasitarimuose išklausti pranešimus apie darbininkų padėtį įvairiose imonėse, apie sunkų darbininkų ir vaikų gyvenimą, nuodugniai apsvastyti tuos reikalavimus, kuriuos privalo darbininkės statyti ir rimtai apgalvoti, kaip kovot del tų reikalavimų. Tokie pasitarimus reikia šaukti dažniau, apie juos rašyti į "Balsą" ir raginti kitas darbininkes šaukt savo pasitarimus.

Dejavimai nieko nepadės. Darbininkės geresnio gyvenimo pasieks tik per kovą.

Kauno telefonistės skundžiasi, kad joms prisieima dirbt labai sunkiose sąlygose.

Telefonistės kambarys labai nedidelis ir be ventilacijos. Arbatą prisieima gert koridoriuj prie pat izeinamos vietos. Kasdien 5-6 telefonistės sergancios. Telefonistėms reikia nesiskųst, bet susitart ir susitarimus pastatyt savo reikalavimus. Jei naudotojai neįspildys jų, paskelbt streiką.

Skurdo uždurbiai

Kauno darbininkų dar gomos darbo užmokeskis yra mažesnis, negu rikalinga pragyvenimui lėšų. Kauno miesto ligonių kasos darbininkų ir tarnautojų 314 iš kiekvieno tūstančio darbų užmokeskį mažesnis už 100 litų mėnesiui, pas 289—nuo 100 iki 150 litų ir pas 126—nuo 150 iki 200 litų. Vadiną iš 1000 apdraustu darbininku ir tarnautoju pas 729 darbo užmokeskis nepervirsija 200 litų mėnesiui!

Begalinis Išnaudojimas

Raseiniuos dirbtuvėse darbininkai dirba po 12 val. per dieną ir daugiau. Darbininkams reikia organizuotis ir stoti į kovą del savo būvio pagerinimo. ("Balsas")

Savais Reikalais

“RAUDONOJI DAINA”

Mes turėjome daug nusiskundimų dėl „Raudonosios Dainos“ neišklausymo atspausdinimo. Reikia pasakyti, kad draugai turi teisę bijoti mus pabarti už tą veikalėlį, nes jisai neišėjo taip, kaip reikalinga.

Vienok tą spragą mes greitai galime užkišti. Draugė šalinaitė daro pataisymus tų vietų, kurios nėra aiškios. Tad kurie chorai reikalauja ir norės mokintis „R. D.“, tai bus galima gauti iš Centro po vieną pataisytą kopiją.

Tokių būdu, manome, mes pataisytume tą klaidą. Tad, draugai, nepykite dėl nei tinkamo darbo atlikimo. Tikriname, kad daugiau tokių darbų negausite.

“SPARTAKO” VAIDINIMAI

Kaip mes girdime, tai vietomis draugai nepasitenkina daugiau dainų, kurios yra „Spartako“ veikale. Kai kur draugai mano daugiau dainų pridėti į tą veikala.

Suprantama, negalima draugams užginti vaidinti taip, kaip jie nori. Bet mes norime priminti, kad „Spartakas“ yra ne operetė, bet tragediška drama. Tad kitų dainų pridėjimas gali atskiesti paties veikalo turinį ir svarbą. Taip taisant veikala, galima padaryti iš dramos-tragedijos komediją. Kai kurie draugai mano, kad taip nutaisytas veikalas turės „daugiau meno.“ O tikre nybė, tai kaip tik priešingai, kuomet veikalui atimama originalumas, sudarkoma jo prasmė, tai jau nėra menas, bet tik meno darymas.

Tokiuose atsitikimuose, jei norima daugiau muzikos, tai geriau vaidinti operetę, kuriu taip jau pagaminta. Iš kitos pusės, juk chorai gali vaidinti ne tik operetes, bet ir dramas. Publika myli ir ką nors rimtesnio. Arba reikalinga duoti jai ką nors geresnio. Šią kritiką taikome draugams philadelphiečiams, nes mes girdėjome, kad jie mano labai daug veikalų atimti su dainomis. Žinokite ir tą, draugai, kad „Spartakas“ yra istorinis veikalas. Jame eina vergų kova su valdovais, tokių dainų veik visai negalima gauti, kad atitiktų veikalo prasmę. O dainos turi atitikti pačiam veikalui, iš jo paties būti nupintos. Tad kitokių dainų įmaišymas negali gerai atsiliepti į veikalo turinį. Be to, mes manome, kad veikalas „Spartakas“ yra gana žingeidus veikalas, kuris gali suinteresuoti kiekvieną dalyvį, žiūrovą.

MOSŲ POETAMS

Pereitame Meno Skyriaus numeryje mes minėjome, kad dabartiniu laiku pristigome eileraščių (poezijos). Šiame numeryje jau mūsų skaitytojai ras keletą eilių. Tai padėka mūsų draugams poetams, kad greitai atsiliepti į mūsų paraginimą. Apart draugo Buolio Sūnaus, kiti yra veik visi nauji mūsų poetai.

Tad mes raginame draugus rašinėti tankiau. Suprantama, mūsų draugai yra darbininkai, tai jų raštai, poezija, vaizdeliai vaizduoja tikrą darbininkų gyvenimą. O to tik mes ir pagidaujame. Juo arčiau iš kasdieninių reikalų, tuo brandingesnis išeina rašinėlis.

Nereikia paistyti, kad vienas kitas rašinėlis ir negalima sunaudoti. Ir pačių geriausių rašytojų ne visi raštai tebera spaudoj. Tad rašykite, draugai, bet nepersiauskite. Rašykite ir studijuokite, veikite.

FINANSAI

Draugai, mūsų finansai dar yra pavojuj. Paskutiniu laiku mes labai menkai gauname įplaukų. Pradėję veikti, draugai, nepamirškite mūsų Centrą. Pastaruoju laiku mes smarkiai ruošiamė naują veikalą. Jam reikia finansų.

Centro Biuras negali leisti veikalus be vienetų paramos. Gi veikalai reikalinga patiem chorams ir kitiems vienetams. „Alkis“ jau yra baigiamas. Bet mes jį negalėsime taip greitai baigti, jei neturėsime finansų. Pasvarstykite, draugai, sekančiame savo susijėme, ką jūs galite padaryti del parėmimo Centro Biuro finansiniam.

NAUJI MOKYTOJAI

Maspetho Lyros Choras gavo naują mokytoją, gerai žinomą Brooklyno apielinkės draugams, draugą W. Zuką. Draugas Zukas chorvedžio karjerą pradėjo Brooklyne prie Aido Choro. Kiek vėliau jisai mokino visą eilę chorų šioj apielinkėj. Vėliau jisai mokytojavo Detroito Aido Chora.

Dabar draugas Zukas jau vėl mokina Lyros Chorą Maspethe. Girdėjome, kad jisai mokytojas ir Elizabetho chora.

Draugai detroitiečiai gavo naują mokytoją ir pradėjo veikti. Jie smarkiai ruošiasi prie žieminio sezono veikimo. Jų naujasis mokytojas, jaunulonis Walter Gugas yra pilnas energijos darbuolis.

CHORŲ FEDERACIJA

Mes girdime nusiskundimų, kad mūsų chorai ne visi aktyviai dalyvauja tarptautiniame chorų veikime. Veik visi šios apielinkės chorai prisidėjo prie New Yorko apielinkės Chorų Federacijos, tad reikia dalyvauti ir jos darbuose.

Artinasi šaltesni orai, darbo sezonas jau čia pat. Chorų Federacija turi daug naujų darbų; chorai ruošiasi prie minėjimo Spalio Revoliucijos. Šioj darbininkų išklmėj chorai turi vaidinti labai svarbią rolę. Tad, draugai, kalbėkite savo susirinkimuose, prižiūrėkite delegatus, kurie paskirti tam darbui, kad jie eitų savo pareigas. Reikalaukite pranešimų, kas veikiama tarptautinėj dirvoj.

Jei dar kuris choras nėra prisidėjęs prie Chorų Federacijos, tai reikalinga greitai prisidėti. Mūsų darbas daug yra našesnis, kuomet mes veikiame bendrai su kitų tautų darbininkais, dirbančiais toj pačioj srityj.

V. Bovinas, C. B. Sekretorius.

Jei Liūsta Pažeista Širdis

Jei liūsta pažeista širdis,
Jei tarpais jinai dejuoja,
Nurimkie. Greit rytas prašvis,
Pergalė jau spinduliuoja.

Žmonės, pasauli sutvėrė,
Patys šiandieną jau miršta.
Kiti—kantrybės netekę,—
Kovos pionieriais virsta.
Senasis pasaulis grūva,
Pasaulis begėdės tvarkos;
Pilnas nedorybių, jis pūva
Su ramsčiais turėjų jėgos.
Ir žūbtūtė kova plinta,
Dyglius ržanant nuo tako,
Vesdama minias kur švinta,
Žmonės komuną kur stato.
Dar sykj, draugai, išvieno!
Nedorybių tvarka tegrius.
Mūs jėga pakeičia plieną:
Ko laukti? Kam kęsti vargus?
Jei liūsta pažeista širdis,
Jei tarpais jinai dejuoja,
Nurimkie. Greit rytas prašvis,
Pergalė jau spinduliuoja.
Rugpjūtis, 1931 m.

St. Butkus.

Idejinė Vienybė ir Dailės Darbas

Bent kokj darbą organizatyviai dirbant, visuomet yra reikalinga idejinė vienybė. Be jos negali būti sekmingas darbas, neatsižvelgiant į tai, ar darbas dirbi politikos, draugių, dailės ratelijy bei chore. Turiu minty, kad iš principinio atžvilgio ne visuose mūsų proletmeno vienetuose yra pravesta idejinė vienybė. O tas daug priklauso nuo pačių proletmeno kuopelių, chorų. Reikia susirūpinti tuo klausimu ir pravesti gyveniman ateities darbe.

Duokim sau, proletmeno kuopelė gyvuoja, turi vieneto valdybą, atlaiko susirinkimus, reikale esant, lošia teatrus, i meno centrą užsिमoka metinę mokesť ir to užtenka, tūli mano. Arba choras yra skaitlingas nariams, daug užsibriežęs dailės darbe, vertiamas laikyti du sykiu į savaitę praktikas. Kada tokie chorai ir proletmeno kuopelės daro nemažą progresą proletmeno veikime, tai savalmi aišku, kad reikia proletmeno nariams susidurti ir su didesne mase darbo žmonių: Su organizacijomis, draugijomis ir net kitokiais gyvuojančiais komitetais, kurie yra įkurti pačių darbininkų organizacijų narių. Tankiai tos organizacijos arba jų komitetai kreipiasi į proletmeno kuopelę ar chorą, kad padėtų išpildyti programą. Tokie organizacijų komiteto nariai yra įtraukti į kompartijos liniją, jie pageidauja, kad ir dailės darbuotojai, proletmeno vienetai, atliktų darbininkškaiti programą. Jei proletmeno kuopelė apsiima sulošti veikalėlį, tai jis turi būt parinktas, pritaikintas prie šių dienų darbininkų gyvenimo—agitacijos, ar istorijos žvilgsniu. Ne visuomet gali organizacijų komiteto nariai nurodyti, kokj veikalą sulošti. Yra tokių atsitikimų, kad tik kreipiasi prie pro-

letmeno narių, kaipo prie savo draugų, o jie užtikrina, kad tie dailės darbuotojai viską atliks kuo geriausiai, bet kartais išeina visai priešingai. Taip pat ir su chorais yra. Kada choras apsiima dalyvauti pakviestame organizacijos parengime, tai jis turi gerai žinoti, ir įsitikinti kokiam reikalui jis pageidaujamas. Imant dalyvumą, choras turi parinkti dainas, kad jos būtų darbininkškaitos, paremtos ant klasių kovos. O tokių dainų yra, to niekas negali užginčyti. Jeigu proletmeno kuopelės ar chorai apsiima organizacijoms prigelbėti programoj, tai turime visi rūpintis, žiūrėti, kad programa būtų gyva, klasinio pobūdžio.

Meslime į šalį iš buržuazinių operečių netinkamas dainas, kurios neturi jokios vertės darbininkuose. Pavyzdžiuj, streikų šelpimo komitetas duoda koncertų streikiurių naudai. Choras dainuoja: „Isigerkim žalio vyno ir suskambinkim stiklus.“ Solistas vėl savo „melodiją“ traukia apie Lietuvos pievas ir giriu šlamėjimą. Dar jam širdj „suspaudė“ kokia tai „mylimojj“. Kiti programos dalyviai aiškina apie klasių kovas, mūsų menininkai savo dainomis niekais paverčia dalj programos. Pasirodo, kad dar lietuviškos „respublikos“ įsitikinimas mūsų tarpe žydtė žydi.

Kodel tokios klaidos mūsų tarpe įvyksta? Ogi todėl, kad mes nesame galutinai susiriję su proletarine vienyste. Kada iš mūsų menininkų reikalaujama dailės darbo, tai pas kai kuriuos narius ir nares tuoj apsiereiskia mintis: „O, čia yra didelis darbas, tokis darbas, tai tokios ir kitokios partijos, komiteto bei organizacijos.“ Pas mus tik vien del to tokia mintis kyła, kad mes į idejinę vienyste žiūrime, kaipo į kokj „baubą“.

Šiuo momentu daugiausiai turi pergyventi J. V. Kompartija ir jos sekcijos. Aš darau išvadas iš kai kurių didesnių kolonijų, kur tokių buvo. Jei mes tvirtai būtume susiriję idejiniai, kad ir su kompartijos kontrole, tai mes nedarytume išvados, kad „čia ne mūsų darbas“. Būtų supratimas, kad reikia dar daugiau padėti darbo tarptautiniam veikime, o ne tik tame lietuviškos „respublikos“ darbe.

Kaip kas gal iš proletmenininkų gali pasidaryti išvadas, kad proletmeno kuopelės ir chorai priklauso prie proletmeno Sąjungos, lošia meno išleistus veikalus, chorai dainuoja dainas, tai to ir užtenka. Mano gi supratimu, Proletmeno Sąjunga laikosi pilnai kompartijos linijos, todėl proletmeno vienetai turi irgi laikytis tos pačios linijos. Reikia vykdyti gyvenime idejinę vienyste. Kai kuriuose kolonijose yra žinoma iš praejusio žieminio sezono, kad kada būdavo vedamos kompartijos kampanijos už tarptautiską veikimą, už bendrinimą visų tautų chorų, demonstracijų dainose, tai kildavo visokių minčių nariuose. Tūli net orientuodavosi: „Kompartija kaž ką pradės daryti, ar tai ir mes seksime ir darysime? Jie turi savo chorus, o mes savo.“ Ve kur ir apsiereiskia, kad už vieną ir tą pačią liniją narių mintis skyrėsi. Skyrėsi ir nuo Proletmeno Sąjungos linijos. Turi žiūrėti į proletmeno veikimą, ieseiname į lankas. Jei ir galutinai neiseiname prieš proletary meną, tai ant vietos tryplame, surengdami kokj koncertelį bei suvaidiname operetę, tai ir viskas. Artinantis rudens sezonui, visi mūsų proletmeno vienetai, kuopelės, kurios gyvai veikia ir chorai,—turi nusistatyti už vieną bendrą liniją, už liniją su Proletmeno Sąjungos Centro ir kompartijos idejine vadovybe.

Detroito Aido Choras ir jo nariai tą klausimą visapusiškai svarstė ir jau priėjo prie išvados, kad po kompartijos idejine vadovybe choras daug daugiau atliks Proletmeno darbe ir nariai daugiau išsilavins. Aido choras tą klausimą savo susirinkime pravedė ir jį priims be jokių išimčių. Todėl ir kiti proletmeno vienetai turi pradėti tą klausimą svarstyti. Proletmeno darbe už idejinę vienyste.

Rašo, A. Mičius.

Perilgai Laukiam

Saulė šviečia, gėlės žydi,
Paukščiai čiuha tarp gėlelių;
Vėjas šiltas greitai bėgdams
Neša aidus tų dainelių.

Kas tik gyvas ant šios žemės,
Džiaugias, krykščia ir dainuoja,
Tik ne vargšai—vargdienėliai,
Kurie dirba prakaituota.
Nors pastatę didžius mūrus,
Netur vietos prisiglausti;
Gėlėms žemę apsinodinę,
Negal jomis pasidžiaugti.
Gamta teikia savo turtus
Visiems sykiu ir vienodai,
Tik nuo mūsų, vargdienėlių,
Viską atim mūsų valdovai.
Tad perilgai jungą nešę,
Viską dirbę tikrai ponams,
Kovą griežtą mes paskelbkim
Skriaudėjams ir nevidonams.

Jonyla.

Maksimas Gorkis apie Sovietų Literatūrą

CLEVELAND, OHIO

Iš Korletiečių Veikimo

Pasauliniai žymus rašytojas, Maksimas Gorkis, pastaruoju laiku išsireiškė apie Sovietų Sąjungos literatūrą. Gorkis kalba labai atvirai, neslepia faktų. Jisai pasako, kad Sovietų Sąjungos revoliucinė literatūra dar tik apie vieno tuzino metų senumo. Jinai jau turi talentingų jėgų rašytojų, bet dar nesuspėjo išauklėti didžiųjų literatū (literatinių masterių).

Sekamai apibūdina Sovietų rašytojus d. Gorkis:

As liuosai daleidžiu, kad dar daug yra ko laukti iš mūsų jaunų rašytojų. Bet iš antros pusės, būtų neišmanymas neįvertinti jų darbų. Nepaisant visko, mūsų literatūra yra turtinga talentuotais autoriais, kurie daro viską, kad tverti absoliučiai naują literatūrą ant naujų pamatų.

Tiesa, Sovietų literatūra dar nedavė žymiausių veikalų. Bet tai būtų neišmanymas reikalauti iš Sovietų jaunų rašytojų versti tokius monumentaliskus (paminklinius) romaneus, kaip Tolstojaus „Karas ir Taika.“ Mes negalime pamiršti, kad francūzai pradėjo rašyti apie 18-to šimtmečio pabaigos revoliucija tik viduryje 19-to šimtmečio.

Taip pat aišku, kad Sovietų literatūra negali duoti dabar tokius kūrinus, kaip „Karas ir Taika“, nes mūsų literatūra yra artimai susirišus su masėmis ir yra kare su senu pasauliu tvėrime naujo. Kuomet eina klasių karas, tai aišku, kad negalima nei kalbėti apie „tyrą meną.“ Taip gali kalbėti tik cinikas. Reikalauti arba kalbėti apie „meno tyrumą“ klasinio karo laiku, visai negalima. Toks menas, tai būtų ne menas, jis neturėtų nieko bendro su kasdieniniu gyvenimu. O menas yra tik tas, kuris piešia kasdieninį gyvenimą, liaudies reikalus.

Mes galime pasigirti, kad mūsų jaunųjų rašytojų literatūroj labiausiai atsiliepia gyvenimas, negu bent kurios kitos šalies literatūroj. Mūsų jaunieji rašytojai jau davė mums eilę veikalų, kuriuose vaizduojama 1914-1918 metų darbininkų kančios.

Mes turime studijuoti literatinį mokslą ir išmolti apie jį ne tik iš klasikių veikalų, bet ir iš aršauslų mūsų priešų, jeigu jie yra talentuoti. Mokintis, tai nereiškia kopijuoti. Mes imame tik pamokas, kaip tverti meną, naudojamės būdais. Mūsų jaunieji rašytojai dar yra perjauni žingsniuoti vieni be paramos. Klasikai jiems duoda šitą paramą.

Tiesa, kad reikalinga naudotis literatiniais žinojimais, bet ne visuomet darbininkai rašytojai turi naudotis buržuazine metodika. Mūsų menininkuose yra įsigyvenęs, paprotys naudotis buržuazinio meno kūriniais. Labai įmatoma yda, tai muzikos naudojime. Kartais draugai ima svetimą muziką ir duoda savus žodžius, savą turinį. Daugelyje atsitikimų tas yra pateisinama, ypač tingai solistų dainose, kuomet mūsų proletarinės muzikos mes veik neturime del jų.

Vienok reikalinga vengti tų kopijavimų. Geriau reikalinga galvoti apie kūrimą naujos muzikos, naujo ritmo, melodijos. Ypačingai dabar, kuomet klasių karas eina šatryn, tai mes turime daugiau ir daugiau gaminti ir tverti naujų kūrinių.

Dar daugiau reikalinga persergėti draugus rašytojus, kurie yra jauni, kurių darbas dar tiktai prasideda. Šiems draugams reikalinga tverti naują kūryba. Jie turi būti labai atsargūs, kad nelikti kopijuotojais buržuazinių kūrinių. Galima naudotis kūrinii forma, bet ir čia geriau, kad darbininkai rašytojai tvertų savos kūrybos formas, naują turinį, naują gyvenimą ir metodą. Tankiai jaunus rašytojus buržuazinių kūrinių įteka pasigauna ir pakerta jų proletarnį talentą. To reikia labai saugotis.

Labai svarbu, tai kad proletarinis rašytojas suprastų savo idealą; kad būtų gerai teoretiniai apspazinęs su komunistiniais principais ir ideologija. Labai reikalinga būti surištam su gyvenimu. Eilės, vaizdelis arba bile koks kūrinėlis, jei yra surištus su kasdieniniu gyvenimu, su darbininkų kovomis.—visuomet yra brangesnis.

Vincas.

Vienas Kelias

Gana slankiot mums pakampiais,
Aplenkiant savo idėjas,
Jieskant ramios sau vietelės,
Kur nepuėžia šaltas vėjas.
Kad ir audros ūžia, staugia,
Drasko plėšo mūsų būrij,
Mes, išlinde iš pakampių,
Kovon žengkime už būvij.

Tie, kur taikstosi, švelnučiai
Ir apleidę kovos lauką,
Bėga, slysta į pakalnes,
Rėnegatų baloj plauko.

Kelias mūs sunkus, bet tiesus,
Kurio veda Kominternas.
Ar būt audros, ar koks biasas,
Zygiuokim visai, kaip vienas.

RI. Svyrunėlis.

Iš Pavykusio Pikniko

6 d. rugsėjo ALDDL. Klubių įvyko ant greitųjų surengtas piknikas, kuris galime priskaičiuoti prie pilnai pavykusio. Publiks atsilankė apie 100 žmonių, kurie linksmai pralėdo laiką, neužmiršdami paremti darbininkiską veikimą. Turėjo trumpą programėlę, kuriame d. Petrauskas trumpai pakalbėjo dienos klausimais ir organizuotoj darbininkų judėjimo svarbą. Ragino visus darbininkus dėtis į mūsų organizacijąs. Ten pat apie 7 draugai ir draugės įsirašė. Nemažai iš atsilankusių paremė Kom. Partijos rinkimų kampaniją, pasipirkdami rinkimų naudai išleistų guzikėlių. Nekurie negalėjo iš priežasties nedarbo.

Piknikas darė gražų įspūdį. Vakare susitelkę į būrij, traukė dainas ir nenoriai skirstėsi namo. Nekurie pastebėjo, kad šis piknikas priminę anų laikų „Chestnut Grove“ piknikus, kuriuose vyraudavo optimizmas dirbti darbininkiskoj dirvoj.

Renkia Prakalbas

Rugsėjo 16 d. ALDDL. Klubių rengia prakalbas d. J. Gasiūniui, A.P.L.A. Centro sekretoriui, Smagu žymėti, kad korletiečiuose atgyja noras veikti savo klasės reikalams. Tarpe jų yra gražūs būrys veiklių ir energingų draugų. Clevelandui bus didelė parama iš korletiečių bendro darbininkiskoj veikimo.

Darb.-Koras

WATERBURY, CONN.

Biskis A.L.D.L.D., L.D.S.A. ir L.D.S. Apskričių Valdybų Posėdžio

Rugsėjo 6-tą d. čia įvyko A.L.D.L.D., L.D.S.A. ir L.D.S. Apskričių valdybų posėdis. Šio posėdžio tikslas, tai kad išdirbti gerus planus sekančio sezono veikimui.

Kalbėta ir nutarta, kad būtų rengiama prakalbyje maršrutas šiame Apskričiuje laike L.D.S. vėjaus. Šj prakalby maršrutą rengs visi trys Apskričiai bendrai. Taip pat nutarta vėjaus laiką prailginti iki 31 dienių spalio.

Nutarta paskolinti L.D.S. Centriui 100 dol. iki sekamos metinės konferencijos. Konferencija galės nutarti apie tą paskolą, kaip jai atrodys geriau. Taip pat nutarta mokėti nariams po 50 centų už naujo nario prirašymą.

Rugsėjo 20-tą dieną Lietuvių Darže, Waterburyj, Conn., įvyksta „Laisvės“ ir „Vilnės“ piknikas. Šiame piknike dainuos du chorai—Vilijos ir ukrainų, pastarasis iš New Haven. Raginame visus draugus ir drauges dalyvauti šiame piknike ir paremti mūsų darbininkiską spaudą.

J. Strizauskas.

Mexico City, Meksika. — Meksikos valdžia priėmė užkviemą įstot į Tauty Lygą. Jungtinėms Valstijoms nepatinka, nes jos imperialistai stato save globuotojais Meksikos ir visų kitų šio sauszemio respublikų.

KELIAS Į LAIMĘ

A. NOVIKOV-PRIBOL

Vertė D. M. Šolomskas.

(Taša)

Šalimai nuo tvirtumos, arčiau mūs, mieste matėsi šviesos. Greitai žingsniuojant per ledą skubinosi didelis jūreivių būrys. Jie skubinosi, gal būti, kad ir ten sukelti sukilimą.

Mieste yra mano žmona ir dukrelė. Aš mačiausi su jomis tiktai vakar. Ar pasi-matysiu dar nors kartą? Prie šių minčių širdis pradėjo smariau plakti. Aš stovėjau susikišęs rankas ir kišenius ir man atrodė, kad aš esu vienu vienas pasaulyje. Tartum atitrūkęs nuo jo. Trys žingsniai nuo manęs stovėjo sargas, pasirengęs prie-bent kokio mano nužiūravimo judėjimo su-varyti kulka arba durtuvą į mano kūną.

Staigiai išgirdau aš riksmą ir kolones, kas privertė mane greitai pažiūrėti į tą pusę. Tai keletas jūreivių vilko ant laivo dėnio laivo valdytoją Soloveikiną. O jis priešinosi ir prašėsi:

—Broliai, ką jūs darote? Atleiskite! Kuom tiktai norite prisieksiu—nieko aš nesakiau. Paklauskite nors laivo koman-danto...

—Meluoji, išdavike! Mes patys girdėjo-me.

—Pasigailėkite, ponai draugai. Du vai-kučiai našlaičiai pasiliks.

—Apie tai reikėjo pirmiau pagalvoti.

Prie laivo krašto jis atsiklaupė ant ke-lių, ir neišardamas daugiau nei žodžio graudžiai verkė. Kaip ir pasijuokdamas iš jo, kaukė vėjas tarp šarvuotų bokštų. Sužabavo ugnis, trenkė iš karto keletas re-volverių šūvių, nutrūko balsas ir užgeso jo gyvenimas.

—Meskite už laivo!—kas tai padavė komanda.

Ir negyvas kūnas Soloveikino minkštai atsimušė į storą ledą. Pasilenkiau ir pa-žiūrėjau už laivo: ledas jau buvo apsemtas sluogsniu vandens, kaip juodi taškai gu-lėjo lavonai—vyresniojo oficeriaus Izmail-ovo, leitenanto Brasovo, paoficerio Golo-vino ir kitų. Gal būti ir manęs laukia to-kis likimas? Aš pajutau kraujo veikimą, tartum kas apipylė sniegu.

Naktis dar viską dengė savo skraiste. Tvirtas vėjas draskė tamsą. Ant daugy-bės karo laivų bokštų degė raudoni žibu-riai.

O, Rusija! Kas gali atspėti tavo ateitį? Kada nusileidau nuo laivo apačion, man paveldino eiti į savo kambarį ir miegoti.

III

Tiktai po revoliucijos persitikrinau, kad mes, viešpataujanti klasė, nepažinome sa-vo liaudies nei iš geros nei iš blogos pusės. Mums daugmilioninė masė buvo, pagal iš-sitarimą Leskovo, "gamtos tvariniai" ir niekas daugiau. Kaip jie dirbo, kaip gy-veno, apie ką mąstė, kokius jų nusistatymas—mes niekadoms apie tai nemąstėme. Mums svarbu buvo tiktai tas, kad jie klausė mūs, pasidavė mums ir kiek, laike karo, mes galime pastatyti kareivių į karo frontą. Štai kodėl paskui, kada atėjo laikas atsak-y-mo už savo griekus, daugelis iš mūsų manė, jog tai švieto pabaiga.

Po perversmo ant laivo, antrą dieną ryte, įvyko sukilimas mieste ir tvirtumoje. Tokiu būdu mirties pavojus, kabojęs ant mūsų laivyno, išnyko. Revoliucionieriai dabar jautėsi tvirtai.

Reikėjo išspręsti likimas areštuotų. Kas del paoficerių ir liuosnorių, kuriuos sa-vo laiku vyresnysis oficerius Izmailovas naudojo ir kaip šnipus, tai jokių svyravi-mų nebuvo: apsupo juos tvirta sargyba ir nuvarė į kalėjimą. Veltui jie teisinosi, kad nekalti, prašė susimylėjimo.—Jūreiviai buvo nepermaldaujami. Prie jų prijungė ir tris oficerius, kurie žiauriai apseidavo su jūreiviais. Niekas iš jų daugiau ant laivo nesugrįžo. Kitus visus areštuotus, apart manęs, paluosavo. Su manim po daugelio ginčų, pasielgė kitaip.

Dar tik vakar ant laivo buvo disciplinuo-ta jūreivių masė, labai paklusni. Buvo galima pasididžiuoti jos paklusnumu. Ką pasakydavau, taip ir elgėsi. Kiekvienas mano patvarkymas buvo išpildomas tikrai ir greitai. Užtekdavo man pasakyti du žodžiai: "Karinė komanda!"—tuojau du visą laivą birgzdavo sutartinai elektriniai balsai, skambėdavo varpeliai ir už minutės kitos, kiekvienas jūreivis jau buvo vietoje, pasirengęs pildyti tolimesnius žygius sulyg-

mano įsakymų. Tas patsai būdavo ir lai-ke kitų signalų.

Žodžiu, laivas tai yra labai organizuotas ir sujungtas organizmas, jį valdo nuo ka-rinio tiltelio, taip, kaip žmogus savo kūno dalis pagal galvos padiktavimą, laivas bu-vo valdomas pagal vienatinę valią ir tai—mano valią.

Ir staigiai viskas tas sugriuvo, tartum visi mano pavaldiniai užsikrėtė kokia tai liga ar beprotyste.

Dabar aš buvau pastatytas ant tam tik-ros dėžės. Iš dešinės ir kairės prie manęs stovėjo du jūreiviai, ginkluoti šautuvais. Priešais mane, už kokių trijų metrų, buvo dar dvi dėžės: ant vienos stovėjo vyresny-sis radio telegrafistas Smirnovas, kaip jo pirmininkas teismo, o ant antros, vienas kitą pakeisdami, užsilpdinėjo mano kaltin-tojai ir gynėjai, iš pačių jūreivių tarpo.

O aplinkui mus buvo visi jūreiviai, 1,600 jūreivių, kaip kokia siena. Tai buvo susi-rinkimas jūreivių masės, ir kiekvieno iš jų mintys buvo man nežinomos, kaip kokios šifruotos telegramos. Balsai susiliedavo į vieną ūžimą, kaip galingų jūrų bangų.

Prasidėjo nuo to, kad radio-telegrafis-tas Smirnovas, nuraminęs jūreivius, rankų pamojimu, kreipėsi į mane:

—Ponas komandante Vinogradov! Jū-reiviai kaltina jus, kad jūs esate šalinin-kas caro režimo. Ar prisipažįstate jūs kaltu?

Kambaryje buvo šviesu nuo elektros lem-pų. Veidai mano teisėjų atrodė išbalę. Jie, laukdami mano atsakymo, žiūrėjo ir tylėjo. Tiktai užė traukianti orą ventilia-toriai, kaip pajudintos širdės. Priešais ma-ne stovėjo Smirnovas, atsisekęs kalnierių, ir su raudonu kaspinu ant krūtinės. Ma-tomai, jis jautėsi nekaip, buvo pakandęs apatinę lūpą. Norėdamas būti kiek gali-ma ramesnis, atsakiau jam:

—Gal būti, aš ir buvau palaikytojas se-no režimo, kol gyvavo toji valstybės for-ma. Kitaip ir negalėjo būti. Aš manau, kad tokiais seno režimo gynėjais buvo ir visi čia susirinkusieji, išskiriant keletą as-menų.

—Ogo!—kas tai atsiliopė iš jūreivių tar-po.

—Teisingai!—pasigirdo kitas balsas. Pirmininkas pažiūrėjo į mane patenkintai, tartum mano atsakymas jam patiko, ir vėl kreipėsi į jūreivius:

—Kas norite būti komandanto apkaltin-toju?

Minioj iškilo ranka. Už minutės laiko išėjo į priekį ir užsilipo jūreivis, nedidelis ir sausas. Jo ausys atsikišę ir nedidelės juodos akys žėravo. Susitikęs su mano žvilgsniu, jis susimaisė ir neteko pasitikėji-mo savimi.

—Kalbėk, Čižikov,—paragino jį pirmi-ninkas.

—Draugai!—pradėjo jis drebančiu bal-su, tartum peršalęs.—Mus visus kankino. Mes kentėjome... Štai aš ir sakau, koman-dierius jo "vysokoblagorodije" turi dabar atsakyti prieš mus. Lai nukenčia... Drau-gai... Jo "vysokoblagorodije"...—Ir jis su-simaisė ir negalėjo daugiau kalbėti.

—Na, gana, brolau, eik pirmiau užval-gysi, o paskui baigsi,—kas tai pasijuokė iš jo.

—Patsai nutilo, jo galva, kaip tuščias ki-šenius, neturi ką kalbėti.

Čižikov nuėjo nuo tribūnos, o jūreiviai garsiai juokėsi. Jį pakeitė nedidelio ūgio jūreivis, tvirtų pečių ir pradėjo ramiau bal-su:

—Kentėjome mes, draugai, ne todėl, kad pas mus buvo komandan-tu kapitonas Vinogradov. Priešin-gai, ant kitų karo laivų buvo blogiau, kaip pas mus. Mūsų komandierius darė įvairių mums pagerinimų. Niekur taip gerai ne-maitino jūreivių, kaip ant mūsų laivo. Tie-sa, vis tiek mes buvome beteisai sutvėri-mai. Bet tai priklausė nuo viso prakeikto caristinio surėdymo, o ne nuo Vinogra-dovo, ir teisingai pasakė komandantas, kad mes visi kalti už palaikymą seno režimo. Kam gi čia kaltinti tiktai vieną žmogų? Argi tiktai todėl, kad jis buvo laivo ko-mandierius? Jeigu ne jis, tai jo vietoje bū-tų buvė kitas. Mano pasiūlymas—išteisin-ti jį.

(Daugiau bus)

BETHLEHEM, PA.

Jau labai senas laikas, kaip nepasirodo jokia žinutė iš šios kolonijos. Rodos, kad čion stovėtų viskas ant vietos. Bet gyvenimas eina savo keliu. Ir ne-šasi su savim kasdieninius įvykius.

Iš priežasties bedarbės įvyko daug sauzūdysčių. Tūlas laikas atgal vienas nužudė pačią. Už tai pasmerktas nuo 6 iki 10 m. kalėjimo...

Vietinis Tarptautinio Darbininkų Apisignimo skyrius aną mėnesį turėjo du piknikus—2 d. ir 30 d. rugpjūčio. Pelno liko su virš \$18.

T.D.A. kai kurie nariai su-rinko virš \$51 streikierių mai-nierių paramai ir pasiuntė, kur reikia. Vardė streikierių ir jų šeimynų aukojusiems tariam giliai ačiū.

Man paskutiniu kartu beren-kant aukas kasėjų kovai, lietu-viai nieko neaukojo. dar kiti net pasakė: "Daugiau niekam neaukosim, reikia žiūrėti save." Tai labai klaidinga mintis.

Tie patys šykštuoliai 30 d. rugp. pasiuntė delegatą į kon-tr-revoliucionierių konferenci-ją Brooklyne. Toki tokius pa-žino ir ant alaus pavadinio.

Darsūniškio Vėjūnas.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

WORCESTER, MASS

Viešos Diskusijos Komunistų Partijos Liet. Frakcija rengia viešas diskusijas ketvirtadienį, 17 rugs., Liet. svetainėje, 29 Endicott St., Pradžią 7:30 val. vakaro. Diskusijų tema: "Kuris kelias teisingesnis, komunistų ar eklokinkų darbininkų kovoje pasiluosavimui iš alginės vergijos." Kaip komunistai, taip ir eklokinkai rengkitės apginti savo pozicijas. Šios diskusijos bus labai svarbios todėl, kad paliečiama svarbiausi klausimai ir dabartiniai ginčai lietuvių darbininkų tarpe. Tad visi darbininkai dalyvausite. Įžan-ga dykal.

Rengėjai:

(216-219)

ELIZABETH, N. J.

Liet. Darb. Susivienijimo Ameriko-je 4 kuopos susirinkimas bus pir-madienį, 14 rugsėjo, po No. 69 S. Park St., 8 val. vakare. Visos na-rės atėjkite, nes yra balsavimo blan-kos. Sekr. B. M.

(216-217)

TORONTO, CANADA

A.L.D.L.D. 162 kuopos susirinki-mas bus ketvirtadienį, 17 rugsėjo, Ukrainų Darbininkų svetainėje, 300 Bathurst St., 7:30 val. vakare. Visi nariai atleiskite, yra daug svarbių rei-kalų apsvaryti. Bus rinkimas or-ganizatoriaus, nes senasis išvyko į Lietuvą.

Sekr. J. E.

(216-217)

WILKES BARRÉ, PA.

A.L.D.L.D. 43 Kuopos Nariams Sekmdienį, 13 rugsėjo, B. Poteliu-no svetainėje, 53 Bank St., įvyks A. L.D.L.D. 43 kuopos svarbus susirin-kimas. Pradžią 9:30 val. ryte. Drau-gai, yra labai svarbių darbų, kuriuos turime greit atlikti. Žinote, kad vie-nas kuopos komitetas negali visus darbininkus parengti. Tuo kuopai skiriamas darbus apdirbti. Tai kiekvieno nario pareiga atleisti ir susirinkimo ir bendrai svarstyti klau-simus ir kuopai skiriamus darbus atlikti. Žinote, kad A.L.D.L.D. XII Apokričio pusemetinė konferencija nu-tarė vaju agitacijos mėnesį, tad ir mūsų kuopa turi prisirengti, o tin-kamai prisirengti galima tada, kada nariai lankosi—susirinkimas. Tad patys atleiskite ir naujų narių atsil-veskite. Sekr. J. V. S.

PHILADELPHIA, PA.

Visų "Laisvės" pikniko darbininkų ir simpatikų susirinkimas bus antra-dienį, 15 rugsėjo, Rusų Name, 995 N. 5th St., 8 val. vakare. Komisija išduos raportą. Taipgi bus svarsto-ma prisirengimas prie "Laisvės" va-jaus. Malonėkite visi atsilankyti. A.K.P.L. Frakcija.

(216-217)

FREEHOLD, N. J.

A. L.D.L.D. 235 kuopa ir rusų pa-šelpinė draugija rengia šaunų pikni-ką sekmdienį, 13 rugsėjo, Pikniko vieta: prie ežero (By the Pond). Bus gėra muzika, skanių valgių ir gero alaus. Bus ir prakalbos lietuvių ir rusų kalbomis. Kviečiame visus atsilankyti ir pasiilankanti. Piknikas prasidės 12 valandą diena.

Rengėjai:

(216-216)

WORCESTER, MASS.

Priešfašistinio Komiteto susirinki-mas bus antradienį, 15 rugsėjo, Lie-tuvių svetainėje, 29 Endicott St., 8 val. vakare. Draugijai atstovai malonėkit atsilankyti ir apsvaryti savo klasės reikalus.

Org. J. J. Bakšys.

(216-216)

ELIZABETH, N. J.

Bangos Choras rengia puikų išva-žiavimą sekmdienį, 13 rugsėjo, Vai-čionio darže—Meadow Park, Gar-wood, N. J. Prasidės 1 val. po pie-tų. Bus gėra muzika ir visokių įvai-rumų. Kviečiame visus atsilankyti. Įžanga dykal. Kas norėsite nuva-žiuoti automobiliais, tai atleiskite klubą, 69 S. Park St., nuo 12 iki 2 val. po pietų.

Rengėjai:

(216-216)

"LAISVĖS" PIKNIKAI

DARBININKAI, MASINIAI DALYVAUKITE DARBININ-KIŠKOS SPAUDOS PIKNIKUOSE

WORCESTER, MASS.

NEDELIOJE

20 RUGSĖJO (SEPTEMBER), 1931

OLYMPIA PARKE

So. Quinsingamond Ave.

Visi klasiniai sąmoningi lietuviai darbininkai dalyvaus savo dienraščio iškilmėse. Busais atvyks net iš Brooklyno.

PROGRAMA:

1. AIDO CHORAS iš Brooklyn, N. Y.
2. AIDO CHORO Merginų Sekstetas.
3. AIDO CHORAS iš Worcester, Mass.
4. LIUSYBĖS CHORAS iš Montello, Mass.
5. Prakalba A. BIMBOS, "Laisvės" redaktoriaus.
6. LAISVĖS CHORAS iš So. Boston, Mass.
7. L. L. R. Choras iš Norwood, Mass.
8. LYROS CHORAS iš Stoughton, Mass.
9. LIAUDIES CHORAS iš Lawrence, Mass.
10. LAISVĖS CHORAS iš Haverhill, Mass.
11. Visi Choral bendrai duos tris dainas.
12. Volley Ball, Brooklyno ir Worcesterio Choral.
13. Plaukimo lenktynės, New Yorkas ir Massachusetts.
14. Jaunuolių Stygų Orkestruos skambinimas.
15. Nashua, N. H. Dziukų su Worcester žemaičiais traukimas virvės.

Prasidės 10 valandą ryte ir tęsis iki vėlai vakare. Bus svečių iš visos Amerikos

BROOKLYNIEČIŲ DOMEI

Kurie norite kartu su Aido Choru busais važiuoti į Worcester, tuojaus užsiregistruokite "Laisvės" ofise.

KELIONĖ Į ABI PUSI \$5.00

WATERBURY, CONN.

"LAISVĖS" IR "VILNIES" PIKNIKAS

20 D. RUGSĖJO (SEPTEMBER), 1931 M.

Lietuvių Darže, Waterbury, Conn.

Dainuos UKRAINŲ CHORAS iš New Haven, Conn. ir VILIJOS CHORAS iš Waterbury, Conn.

DR J. J. KAŠKIAUČIUS Sakys Prakalbą

Šokiams grieš A GRUŽINSKO orkestra

IŽANGA 25 CENTAI YPATAI

PITTSTON, PA.

Rugsėjo 3 dieną įvyko L.D.S. 78 kuopos susirinkimas. Narių susirinko nelabai daug, bet visi linksmi ir smagūs savo naujų organizacijų, kuomet jie atsikratė nuo fašistų.

Kuopos pirmininkas pranešė, kad turi kelis naujus narius ir vieną jaunuolį, E. Benelis. Nauji nariai priimti.

Vėliaus skaityta laiškas nuo Streikuojančių Mainierių Šelpimo Komiteto. Nutarta iš kuopos įždo aukoti 3 dol. Nutarta surengti išvažiavimą rugsėjo 6 d. Galima pasakyti, kad išvažiavimas buvo labai geras, draugiškas. Taip pat čia parinkta aukų mainieriam, kurių šeimynos badauja. Surinkta apie 7 dol. Vardai bus paskelbti L.D.S. organe "Tiesoj."

Darbai Mažėja

Bedarbė šiame miestelyje jau yra nuo senai. Labai daug randasi suvargusių darbininkų. Kai kuriems jau duodama neva pagelba, bet tik po 7 dol. į mėnesį. Na, o visiems aišku, kad už 7 dol. per mėnesį negalima pragyventi. Ir tuos 7 dolerius duoda kordūkėmis į tam tikras krautuves, kur viskas yra brangiau. Pavyzdžiui, bulvių bušelis galima gauti už 85c., o tose krautuose reikia mokėti po \$1.10.

Vadinasi, ir iš tos menkos pašėpos dar naudojasi tie išnaudotojai. Ateinanti žiema bus labai bloga darbininkams, o dar blogesnė bedarbiams. Reikia pagalvoti apie organizavimą ir kovojimą už geresnį gyvenimą.

Bedarbis.

SIS TAS IŠ MONTREALO

Čia francūzai, matyt, kad nei kiek neprogresuoja. Dar jie laikosi įsikibę į kunigų skverną tvirtai. Tai parodo dabartiniai rinkimai Quebec provincijoje.

Liberalai čia jau valdo 34 metai. Ir pereitais rinkimais dar tapo išrinkti ant 4 metų, nes kunigai palaiko liberalus.

Konservatoriai manė suplikti šiuose rinkimuose liberalus, žadėdami vietiniams francūzams darbus, o ateivius suvaržyti dar tvirtiau. Bet jiems vistiek nepavyko laimėti ir skelbiant "gerlaiki."

Tarpe šitų dviejų partijų nėra jokio skirtumo. Kaip viena, taip ir kita nei kiek nepagerins darbininkų buklę. Šitos dvi partijos yra kapitalistų sudarytos, kaip ir frankis prigaudinėjamai darbininkų ir palaikymui kapitalistinės klasės reikalui. Jos mėto po keliolika milijonų dolerių kiekvienais rinkimais, gaudydamos darbininkų balsus.

Geriau būtų, kad šita milijonišką sumą paskirtų bedarbių šelpimui. Bet mes to nelaukim, draugai, nuo šios tvarkos palaikytojų.

Tik tą syk nebus mėtomi be-reikalingai pinigai, kuomet darbininkai pastatys savo valdžią — Sovietus. Tik tuomet bus sunaudojamas kiekvienas centas dėl pagerinimo darbininkų būvio.

Sekantėse parlamento rinkimuose, matyt, kad prisieis riestai "gerų" laikų pranašams — ponui Belmontui. Galima spręsti iš to, kad taip prakiso konservatyvai šis provincijos rinkimais.

Žinoma, jis prisiprė užtenkamai per trejus metus, jam ištikrųjų bus "gerlaikiš."

Sykiais kapitalistai numeta bent trupinį ir alkaniems bedarbiams. Mat, neva jie telpia bedarbius. Tokia pašalpa tik dėl svieto akių. Bedarbiai negali nuraminti išalkusių pilvą, juoda zupe. Ir tos tik sykių diena paragauna.

Štai šiandie užėina vienas bedarbis į krautuve ir prašo supuvusių daržovių. Krautuvininkas surinko juodus bananus ir supuvusius obuolius ir atidavė jam. Vargšas bedarbis, pažiūrėjęs į šitą maistą, apsiplieskė šaromis. Argi negriaudu? Reikia valgyti puvešiai. Et,

manau sau, prie ko davedė tokį turtingą kraštą. Bet ne tas vienas, o tūkstančiai badmiriauja. Reikia pakeisti šį kapitalistinę sistemą, o ne badmiriauti. Eikim prie griežtos kovos, prie galutinio proletariato laimėjimo.

Bedarbiai, valgydami puvešius, daug užsikrečia ligomis. Jau tenka nugirsti, kad tai šen, tai ten randa mirusį bedarbį.

Nekuriuos randa apalpusius, pusgyvius dar nugalbena į ligoninę, bet kas iš to. Tą syk jau pervėlu suteikti pagelba. Vistiek jau reikia citi į kapus. Reikia mirti iš alkio, kuomet maisto yra perteklius.

Kam Vis Prjektabiapti

Pas mus randasi draugu, kurie rasdami vienokiu ar kitokiu būdu, supina su organizacijomis. Del to daug nukendia darbininkų judėjimas, sukeldia daug bereikalingų ginčų draugijose.

Pavyzdžiui, kaip drg. A. Ar tai po kitokia raide pasirašes. Bet draugų raštuose atspindi vienas ir tas pats. Visuomet randa kablukų ir primeta nebučius daiktus draugijom, o pats nieko neveikdamas.

Gerai, drauge, kad parašot iš darbininkų vargingo gyvenimo, bet turėtum vengti rašyt nesąmonių ir šmeižtų.

Jbgu pastebi, kur klaidą, tai parašykite pamatuotą kritiką, nurodant klaidas ir pasiremiant faktais. Tuomet bus daug sveikiau visam judėjimui.

Tame ir blogumas yra, kad nepažįstat savo draugų. Kiek seniau primetėt darbininkų organizacijoms ne pa keičiamą šmeižtą, "kad mūsų organizacijos yra privirti katilai smalos." Kaip pasirodo, kad draugas ir esat virėjas tos košės.

Stai, paimsime jūsų, drg., vėliausia straipsnelį "Laisvės" No. 206. Čia rašote, "kad mūsų organizacijose priešai palaiko slaptus agentus." Reikia aiškesnio daro-dymo, kur tie yra agentai? Kokiose organizacijose? Jeigu jaučiate, kodėl nepakeliate kuopų susirinkimuose šito klausimo? Turėtume vyti lauk visus agentus iš savo tarpo, jeigu jų randasi.

V. Maikia.

SCRANTONO RUOŽAI

Rugpjūčio 30-tą d. čia įvyko "Laisvės" piknikas. Kadangi diena buvo labai graži, tai ir publikos susirinko gana daug. Buvo daug draugų ir iš kitų kolonijų. Tai reiskia, kad darbininkai remia savo dienraštį "Laisvę."

Piknike dainavo du darbininkiški chorai—Aido Choras iš Wilkes-Barri ir Lyros Choras—iš Shenandoah, Pa. Choras labai gražiai pasizymėjo, sudainuodami keletą dainelių.

Draugas A. Bimba pasakė labai gerą prakalbą. Draugas Bimba jau senai buvo nekalbėjęs šioj apielinkėj, tai todėl jo kalba buvo naujonybė šios apielinkės darbininkams.

Kalbėtojas prisiminė ir apie streikuojančius mainierius ir ragino lietuvius darbininkus remti mainierių kovą. Todel ir aukų šiek tiek parinkta. M. Rupeikienė ir M. Kavaliauskas aukojo po \$1. Smulkesni surinkta \$6.76. Viso, aukų surinkta \$8.76.

Kaip matome, tai ir bedarbei siaučiant darbininkai nepamiršta savus draugas, kurie kovoja prieš išnaudotojus. Ir tikrai reikalinga remti mainierių streikas, nes jų laimėjimai, yra ir mūsų laimėjimai, jų kova—mūsų kova. Tik taip kovodami darbininkai gali šį tą laimėti.

Geo. M. Stanionis.

Washington. — Valdžia paselbė, kad pašto departamentas turėjo \$150,000,000 deficitą perėjais metais, kurie pasibaigė su birželio 1 d. Ekonominis krizis ir ant pašto atsiliepė.

DETROIT, MICH.

Iš Mūsų Veikimo Žinios

Temijant į "Laisvės" korespondencijas iš Detroito, atrodo, kad čia mažai kas veikiama, nes mažai yra aprašoma. Bet žiūrint abelnai į darbuotę, tai darbas eina neilstančiai ne tik vien lietuvių srityj, bet ir tarp-tautiškai gana daug dirbama.

Detroito darbininkiškas judėjimas yra dikčiai suristas su visų tautų judėjimu. Beveik visos progresyvės organizacijos siūndia savo delegatus į svarbesnes konferencijas, k. t.: Tarp. Darb. Apsig., Ateivių Teisių Gynimo, Rinkimų Kampanijos, Mainierių Gelbėjimo Komiteta ir t.

Todel ALDDL 52 kp., LDSA 17 kp., TDA yra dikčiai prisidėję su aktyviu darbu.

Dabutiniu laiku yra naudojama del įvairių vasarinių parengimų Darbininkų Kempė. Ir pereituose trijuose piknikuose ten lankėsi tarpe 6,000 ir 10,000 darbininkų. Pelnas buvo skiriamas įvairiems tarptautiniams reikalams. Tuose piknikuose lietuviai pasizymėjo gana gausiai. Lietuviai stovėjo pirmoj vietoj.

Rugp. 23 d. lietuvių skyrius surengė pikniką mainierių gelbėjimo reikalams, kuris davė pelno \$238. Ir šiaip yra gausiai surinkta aukų del mainierių gelbėjimo. Mainierių gelbėjimo darbas eina gana plačiai ir beveik visos progresyvės org. sutartinai veikia.

Ateivių Gynimo Komitetas darbuojasi ir rengia prakalbas, kad išaiškinti žmonėms Michigan valstijos registravimo pavojų. Dabar atsibus draugiškas išvažiavimas rugs. 12 d., Rouge Parke. Bus prakalbos ir diskusijos A. G. reikalais. Turėtų visiems apėti tas klausimas.

Rinkimų kampanijoj darbuosis didelis škaičius lietuvių ir tūli draugai Komunistų Partijai surinko net iki 600 parašų. Tai geras darbas. Dabar jau padėti visi komunistų kandidatai ant baloto. Tik stengkinės balsuoti už juos spalio 6 d., laike rinkimų. Bedarbių Tarybos auga gana gerai šiuo laiku, nes jau pradeda suprasti, kad darbininkams išganymas ne nuo ponų priklauso, bet nuo pačių darbininkų kovos.

J. K. Alvinas.

VIETOS ŽINIOS

Kom. Jaunuoliai Prispyrė Bosą Atsisteit Darbininkei

New York. — Jaunųjų Komunistų Lygos būrys privertė Happy Lunch savininką vardu Pimpao išmokėt pilną algą darbininkei May Shermanaitėi. Kad jinai iš persidirbimo, nedamiojimo ir labai prasto valgio, susirgo, savininkas jai primetė tiktai pusę algos už išdirbtą laiką. Apie tai sužinojo Jaunieji Komunistai; nuėję suėjupo bosą už pakarpės ir prispyrė jį išmokėti visą Shermanaitės sulgytą algą.

Kada jis ją samdė, sakė, kad dirbsianti šešias dienas į savaitę po 8 valandas per dieną. Bet paskui privertė ją dirbtį septynias dienas ir po 12 ir daugiau valandų kasdien; valgis buvo prasčiausias; ir už tą vergavimą savininkas turėjo mergaitę mokėti tik \$10 į savaitę, bet, ant galo, sumąjė nusukti pusę ir to, taip mizerno jos uždarbio. Jis taip būtų ir padavęs, jeigu ne Jaunieji Komunistai. O kapitalistiniuose teismuose darbininkės ir darbininkai tekiuose atsitikimuose neranda jokios teisybės.

Pasmarkint Piliiečių Parasų Rinkimą

New York.—Dar negana surinkta piliiečių parasų, kad galima būtų išstatyti komunistų kandidatus šiems rinkimams visose New Yorko ir Brooklyno dalyse. Todel Komunistų Partijos distriktas ragina pasmarkinti parasų rinkimą šiomis paskutinėmis dienomis. Tuo pačiu laiku sau-

kia įvairias unijas, draugijas ir kuopas organizuoti "Balsuokit už Komunistus" Komitetus.

Darbininkai ir darbininkės, ateikite vakarais į "Laisvę"; gaukite čia reikalingas blankas ir informacijas ir eikite rinkti piliiečių parasų. Arba tuo reikalu kreipkitės į sekamas rinkimų kampanijos stotis:

BROOKLYN— 61 Graham Ave., 1579 43rd St., 108 Bristol St., 105 Thatford Ave., 313 Hindsdale St., 412 Sutter Ave., 261 Ulca Ave., 48 Bay 28th St., 799 Flushing Ave., 118 Cook St., 2906 79th St., 2931 W. 28th St.,

MANHATTAN— 143 E. 103rd St.,

142 E. 3rd St., 132 E. 26th St., 301 W. 29th St., 19 W. 129th St., 134 E. 7th St., 151 Clinton St.,

BRONX— 2700 Bronx Park East, 569 Prospect Ave.,

Dr. Jonas Repšys

881 Massachusetts Ave.

(arti Central Square) CAMBRIDGE, MASS.

Tel. Porter 3788

OFISO VALANDOS:

Nuo 7-9 val. vakara. Nuo 2-4 po pietų ir Nedėliomis; 10-12 val. ryte.

Gerą DUONA valgyt reikalingiausia kiekvienam. Kas nori but svelku ir stipriu, tai valgykit SCHOLES BAKING, Keptuves DUONA. Mūsų miltai geri, duona visumet sviežia vežam į štorus ir stubas, visoj aplinkei Brooklyno ir New Yorko. Sluončiam per pačią ir į kitus miestus. V. LUKOŠEVIČIA, Savininkas.

NUMAZINTOS I ABI PUSES KAINOS I KAUNĄ IR ATGAL PER HAMBURGA \$173.50 U. S. Karo Mokesčiai Atskirai. TRECIA KLASĖ ANT VISŲ MŪSŲ LAIVŲ Pradedant RUGPJŪČIO (AUG.) 1 D. Del informacijų kreipkitės į lokalinius mūsų agentus. HAMBURG-AMERICAN LINE 39 BROADWAY, NEW YORK

DETROITŲ LIETUVIŲ DARBININKŲ APTIEKOS Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti visus tuos daiktus, kuriuos reikia, negu kur kitur dabartinio laiku. A. M. KISHON, Aptiekorius Savininkas 8701 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST., DETROIT, MICH.

Varpas BAKERIES, INC. Moderniausiai Įtaisymai 38-40 STAGG STREET, BROOKLYN, N. Y. A. M. Balchunas, Savininkas Tel., Stagg 2-5938

2061 Bryant Ave., 1622 Bathgate Ave., QUEENS— 3187 32nd St., Astoria c-o Rosenberg YONKERS— 252 Warburton Ave.

Bell Phone, Poplar 7545 A. F. STANKUS GRABORIUS-UNDERTAKER Išimamuoja ir išdėja nomirusius ant visokių kėselių. Norintįjį geresnio pataravimo ir už mažą kainą nuliūdimo valandėje šaukite pas mane. Pas mane galite gauti lotus ant visokių kėselių su geriausio vietoan ir už mažą kainą.

LIETUVIS GRABORIUS Norintieji geriausio pataravimo ir už žemą kainą, nuliūdimo valandėje šaukite pas: JONĄ PETRUSKEVIČIŲ 162 Broadway SOUTH BOSTON, MASS. Residencija: 13 West 3rd Street Tel.: So. Boston 0304-W

ZODIS NUO DR. MENDLOWITZ Šiuomi primenu savo draugams, jog aš vis dar praktikuoju savo profesiją. Pirmiaus antrašas buvo 271 Berry St. Dabar mano antrašas: DR. H. MENDLOWITZ 2220 Avenue J, Brooklyn, N. Y. TEL. MIDWOOD 4-4381

LIETUVISKAI-AMERIKONISKA AUTOMOBILIŲ MOKYKLA Įsteigta jau 25 Metai Yra didelis Pareikalavimas Automobilių Mechanikų ir Soferių Išimokinkite naujusius rūšies moderniojį įrengtoj Amato Mokyklą, Bendrasni taissymo darbas, praktiškas šapoj lavinimas; abelni pertalysmal, priitaikymai; sudėjimas ir išskirtymas įvairių rūšių motorų; elektrinės sistemos, batarijos, magnetai, pradetojai (starteriai) ir elektros gamintojai. Klasės diena ir nakti. Ekspertai mokytojai. Asizvelgiant į bedarbe, mes nu mušime pilno mechaniko kurso kainą nuo \$75 iki \$50. Frankiai ir Darbiniai Draubuziai Veltui Specialie važinavimo kursas \$10. Laisnis ir Diploma Užtikrinta. Atidaru šlokiomis dienomis nuo 9 val. iki 12, ryto iki 9 val. vakare. Sekmadieniais 10-tą val. ryta iki 2 val. po pietų. NEW YORK AUTO SCHOOL 228-2nd AVENUE, Kampas 14th St. NEW YORK, N. Y.

A. LUTVINAS Užlaiko LINKSMIAUSIĄ UŽEIGĄ ELIZABETHE Ivaivių karčių pėrimų, ypač kuomet uželsi sušales, gausi šilumos įvalias, taigi ir gardžių užkandžių. Turi didelę svetainę, tinkamą baliams, teatrams, vestuvėms, sporto parengimams ir t. t., tik 3 bloki nuo Staken Island Ferry. A. LUTVINAS 62 S. PARK ST., KAMPAS FRONT STREET, ELIZABETH, N.J. Tel. Trinity 3-8720

VIENINTELE AMERIKOJE LIETUVIŲ AUTOMOBILIŲ TECHNIKOS MOKYKLA 825 E. 14th STREET, Near 1st Avenue NEW YORK CITY Trumpu laiku išmokiname viską kas link AUTOMOBILIŲ MECHANIZMO. Praktika ant vietos. Išardymas, susilaymas, nustatymas, suprant elektrikų ir magnetizmas, ir valdymas, ir pėnų automobilių; tokioms dienoms ir vakarais lietuvių ir angų kalcom. Mokytojai yra žymūs ekspertai—L. TICHINIAVICIUS, B. J. VAITKUNAS ir kit. Leidimas (License) ir Diploma garantuojama už mažą užmokesį. Mes padedam kėliavimam prie piknio kavos. Užrašymas į mokyklą kiekvieną dieną nuo 9 ryto iki 9-tai valandai vakaro. Nedėlioms nuo 10 ryto iki 2 val. po pietų. COSMOPOLITAN AUTO SCHOOL 825 E. 14th STREET Near 1st Avenue NEW YORK CITY Telephone, Algonquin 4-4049

JUOZAS KAVALIAUSKAS Laisnuotas Graborius Pennsylvania ir New Jersey Valatijose Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atitinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliūdimo valandėje, prašau kreiptis prie manęs sekantiu antrašu: 1439 SOUTH 2ND STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonai: Bell — Oregon 5186 Keystone — Main 1417

VIETINĖS ŽINIOS

Išvažiavimas Streikuojančių Mainierių Šelpimui Ši Nedėdienį Forest Parke

Kelios darbininkiškos organizacijos išvien rengia išvažiavimą mainierių šelpimui sekmdienį, rugsėjo 13 d. Forest Parke. Pradžią 12 val. dieną. Bus Aido Choras ir bent vienas geras kalbėtojas.

Visi lietuviai darbininkai, nepamirškite šio svarbaus išvažiavimo. Tai yra svarbiausias iš visu, kokie tik šiemet buvo. Nes visi kiti įvykė išvažiavimai buvo surengti palaiškymui tu draugijų, kurios juos rengė. Šitas gi išvažiavimas yra ruošiamas palaiškymui dešėtkū tūkstančių streikuojančių mainierių, jų moterų ir kūdikių, apgynimui jų nuo bado mirties. O badaujai ne tik tie mainieriai, kurie dar tebėra "laisvi" ir streikuoja. Sulig paskutinių pranešimų, kapitalistai tyčia badu marina de-

sėtkus mainierių, kuriuos laiko kalėjime "iki teismo;" nori numarinti pirma, negu ateis teismas.

Taigi, draugai ir draugės, turime ne juokais stoti mainieriams į pagelbą, ir tai kuo greičiausiai. Jeigu kiti darbininkai negelbės, tai be mažiausios abejonės turės išmirti šimtai mainierių ir jų kūdikių nuo bado, o atšalus orui, ir nuo šalčio.

Jūs ateinantį nedėdienį vis tiek daugumoje nebusite namie, kur nors išeisite bei išvažiuosite; tai vėčiaus atvažiuosite į Forest Parką, į išvažiavimą mainierių naudai, kur praleisite pusdienį tyrame ore ir padarysite naudos savo sveikatai.

Mainierių Šelp. Komitetas.

Tuojauniam Darbininkų Organizacijų Uzdaviniai

Kiekviena darbininkiška organizacija turi išrinkti ir pasiųsti po penkis delegatus į Komunistų Partijos platformos užgymimo masinį mitingą, kuris įvyks ateinantį penktadienį vakare, Central Opera House, 67th St. ir 3rd Ave., New York. Kurios draugijos bei kuopos tuo tarpu neturės reguliarių savo susirinkimų, tai jų komitetai privalo atstovauti savo organizacijoms tame masiniame mitinge. Nors geriau būtų, kad susauktų specialų mitingą išrinkimui delegatų. O tokis specialus mitingas, apart delegatų išrinkimo, turėtų atsiliepti dar į sekamus klausimus:

Reikia organizuoti komitetai vardų "Balsuokite už Komunistus"; turi būti sumobilizuota natūrali rinkimui piliečių parašų, kurie yra reikalingi, kad galėtume padėti savo komunistinius kandidatus ant oficialių balsavimų sąrašų. Be to, reikia sutelkti visas savo spēkas, kad padaryt pasekmingas Tag Days, rugsėjo 19 ir 20 dd., laike kurių bus gatvėse ir vaikščiojant po namus renkama aukos naudai komunistinės rinkimų kampanijos.

Bet ir dabar tuojaus kiekvienas darbininkiško organizacijų komitetas turi būti eilinis darbininkas turi būti susiūpinęs, kad tie darbai būtų tinkamai atlikti.

Reikia dar didokai skaičių piliečių parašų surinkti, kad visi komunistai kandidatai galėtų eiti balsavimams. Visi darbininkai ir darbininkės, todėl, yra šaukiami ateiti vakarais į "Laisvės" namą, pasiimti reikalingas blankas, gauti paaiškinimus ir eiti rinkti parašų. Tam darbu turime išnaudoti ir sekmdienio priešpietį.

Atsimokėt drg. Stankūnui Geru už gerą

Šiandien, šeštadienį įvyks koncertas drg. Frano Stankūno, Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu name, kansas Union Ave., ir Stag St., Brooklyne. Tą žinią patys įsitėmykite ir visiems kitiems pasakykite. Fr. Stankūnas per ilgus metus patarnauja darbininkiškiems parengimams su savo talentu, kaip dainininkas. Tai ir darbininkai privalo atsimokėti geru už gerą.

Niekas, atsilankydamas į Stankūno koncertą, nesijaus nusiskriaustas ir iš programos atžvilgio. Apart paties Stankūno, koncerto programoj dalyvauja ir kiti augštos rūšies dainininkai, artistai ir muzikantai. Po koncerto bus šokiai.

Koncerto pradžia 7 val. vakare.

Draugas.

Rakandų Darbininkai Streiką Laimėjo jau 5-se Dirbtuvėse

Brooklyn. — Rakandų apmušimo darbininkai laimėjo streiką jau penktą Hirsch and Frank, dirbtuvėje. Bosas šeštos dirbtuvės, Morris Choras taipgi veda su streikiariais derības, norėdamas susitaikyti. Streikui vadovauja kaiRioji Rakandų Darbininkų Industrinė Unija.

Laimėję penkiose dirbtuvėse streiką, darbininkai gavo 40 valandų darbo savaitę vietoj pirmiau buvusios 48 valandų savaitės, ir pridėti uždarbio \$7 iki \$14 į savaitę, taip kad jie dabar gauna po dolerį už darbo valandą.

Streikiarių centras yra sveitainėje ant kampo Lorimer ir Ten Eyck St., Brooklyne.

Protestuot prieš Yonkino Deportavimą iš Amerikos

Reikia pasmarkint mūsų organizacijų veikimą prieš valdžios užsimejimą deportuoti d. Augustą Yokinena į fašistinę Finlandiją. Jis dabar laikomas Ellis Islande.

Yokineno istorija yra ypatinga. Jis, būdamas perdetiniu Finų Darbininkų Namu, New Yorke, pradėjo nepažinti negramų lygybės su baltaisiais tame name. Už tai Komunistų Partija sušaukė prieš jį masinį teismo mitingą. Yokinenas buvo pripažintas kaltu ir iš Partijos pašalintas. Bet laike to teismo ir jis pats prisipažino nusidėjęs ir žadėjo pasitaisyti; ir jis išlaikė savo žodį, kovodamas už negrų lygybę su baltaisiais.

Ant rytojaus po to teismo, centralinės valdžios agentai areštavo Yokinena dėl deportavimo. Daugelį metų jis buvo išgyvenęs Amerikoje ir valdžiai jis neužkliuvo. Bet kaip tik viešai pasisakė veikliai kovojantis už negrų lygybę su baltaisiais, tuojaus tapo sumistas ir paskirtas deportavimui. Tai vienintelis jo "nusikaltimas".

Pereitą ketvirtadienį komitetas iš Sąjungos Kovai už Negrų Teises aplankė Yokinena Ellis Islando kalėjime. Sugrįžęs komitetas išleido atsisaukimą į visas darbininkiškas organizacijas, kad sūstų protesto rezolucijas Washingtono valdžiai prieš Yokineno deportavimą. Protestus reikia adresuoti: Secretary of Labor, Mr. Doak, Washington, D. C.

Persovė ir dar Gerklė Perpjovė

New York. — Keturi žmogždžiai ketvirtadienį užvažiavo keltuvu (eleveiteriu) ant 9-to augšto N. Y. Central Buildingo; persovė talą Salvatore Maranzaną ir dar perpjovė jam gerklę, kad būt tikriems, jog jis galutinai nužudytas.

žmogždžiai pabėgo. Spėjama, kad Maranzano buvo šmugelninkas, susipykęs su priešinga šmugelninkų šaika.

Žudosi Darbininkai, kurie Gauna dirbti tik Dalį Laiko

Kad visiškai bedarbiai žudosi, tai pasidarė kasdieninė naujiena. Bet pradeda žudyti ir darbininkai, kurie gauna padirbti tik porą, trejetą dienų į savaitę, ir tai dar su numuštais uždarbiais. Iš tūkių uždarbių jie negali patenkinti būtiniausių gyvenimo reikalavimų ir laipsniškai, palengva badauja. Kai kurie tokios būklės neiškenčia ir įiesko išieties, darydamiesi sau galą. Paskutinė tokios padėties auką buvo elektros darbininkas James Douglas Gilmore, kuris gaudavo tik dalį laiko padirbti Otis Eleveiterių Kompanijoj, Yonkers, N. Y. Jis nusizudė pereitą pirmadienį.

Komunistų vadovų ujamą Metalo Darbininkų Industrinė Lyga dėl to įvykio susaukė masinį mitingą pereitą ketvirtadienį Larkin Plazoje. Kalbėtojai nurodė, jog tas darbininkas buvo auka kapitalistų godumo. Susirinkusiems buvo taipgi išaiškinta, jog ne per sauzūdystes darbininkai turi gelbėtis iš dabartinės nepakenciamos būklės, bet per organizaciją ir kovą.

Šunsnukio Policmano Įsikūsimas į inamių Mitingą

Brooklyn. — Pereitą antradienio vakare dvi jaunos kovingos darbininkės atėjo į inamių (randauninkų) sąjungos susirinkimą, kuris buvo laikomas namuose, apgyventuose vienu tik negrų. Susirinkimo tikslas buvo kovot prieš negro bedarbio John Bordenos išmetimą iš kambarių po num. 433 Warren St., del negalėjimo užsimokėti randos.

Vienas policmanas, pastebėjęs, kad baltos merginos įėjo į negrų gyvenamą namą, įsibrioivė vidun, kaipo baltųjų moterų doros "saugotojas" nuo negrų. "Tvarkdarys" nepaisė, kad tame susirinkime buvo ir vienas baltas darbininkas sykiu su keliolika negrų; kibo tiktai prie jamų revoliucinių baltųjų mergaičių, kokį "biznį jos čia tur." Policmanas iškratė jų kišenius ir "pakėtbukas," ir ypač pasipiktino, rasdamas juose komunistinių lapelių. Bet, negalėdamas rasti daugiau jokios priekabės, tas mėlinsidlis turėjo prasišalinti.

Minimo bedarbio negro Bordeno žmona serga, o keli vaikakai jau senai pusbadžiai gyvena. Tačiau namų bosas nieko nepaiso, ir pranėšė, jog ta šeimyna bus išmesta į gatvę, jeigu neužsimokės už kambarius iki paskirtos dienos.

Lupikų Komitetas Būk tai Rūpintis Bedarbiais

New York. — Susidarė komitetas iš penkių dešėtkų kapitalistų ir politikierių, kad "prižiūrėt ir tvarkyt" bedarbių šelpimo fondus. Bet jokių panašų fondų dar nėra. Laikas nuo laiko miesto valdyba paskiria kiek pinigų, kuriais samdo nedidelį skaičių bedarbių porai trejetui dienų į savaitę. Bet kaip parodė Staten Islando skandalas, ir tuos pinigus daugumoje išieškoja politikieriai su savo peniškėliais, tyčia pasivadinusiais "bedarbiais".

Minimo buržujų komiteto pirmininkas sako, jog dabar yra antra tiek daugiau bedarbių New Yorke, nekaip pernai šiuo laiku. Jis pastebi, jog paskutinėmis savaitėmis 20 procentų mažiau pieno sunaudota, nekaip pernai tomis pačiomis savaitėmis. Reiškia, bedarbių ir tik dalį laiko tedarbinčių darbininkų kūdikiai permažai teauga pieno arba ir visai jo negauna.

Tarp to komiteto vadų matome ir tūkins slurbėles, kaip Al. R. Erskina. Studebaker automobilij kompanijos prezidentą; Miller, Willy-Overland automobilij kompanijos prezidentą, ir kitus panašius, kurie šimtus tūkstančių darbi-

ninkų išvijo iš darbų, o likusiems nukapojo uždarbius ir įvedė dar prakaiingesnę skubinimo sistemą; ir tie va rakačiai "rūpinasi," kaip pagelbėti bedarblams!

Reikia suprasti, jog jie mato smarkėjantį bedarbių ir darbininkų judėjimą už įvedimą bedarbiams valdiškų pensijų. Todėl išnaudotojai su visokiais savo komitetais ir kitais monais stengiasi nukreipti bedarbių ir dirbančiųjų akis nuo kovos už tuojautinę pašelpą ir apdraudą bedarbiams iš valdžios ir kapitalistų išdų. Kapitalistai žino, jog tokiam atsitikime jie turėtų mokėti tam tikrus taksus į bedarbių šelpimo fondą, ir todėl jie stengiasi visokiausiais būdais sumulinti bedarbius ir dirbančius, idant šie nesidėtų prie komunistų vedamos kovos už reguliari žmonišką aprūpinimą visų bedarbių.

Norintiems su Aido Choru Vaziuoti į Worcesterį

Kurie manote vaziuoti su Aido Choru į Worcesterį, Mass., rugsėjo 20 d., tai išanksto užsirašykite pas komisijos narius J. Saulėną arba V. Kancevičių, "Laisvės" ofise tarp 7 ir 8 val. vakarais.

Busas išeis rugsėjo 19 d., šeštadienį, 10 val. vakare. Penki doleriai į abi puses. Tai gera proga smagiai pasivažinėti ir dalyvauti milžiniškame piknike, kurį Worcesterįj rengia penki apskrčiai ir kuriam dainuos apie 10 chorų ir bus daugybė jaunuolių ir suaugusios publikos. Galėsite ten susieiti savo senus pažįstamus, pasidalinti išpūdziais, užmegsti naujas pažintis ir t. t.

Užsirašymai vaziuoti bus priimami tiktai iki rugsėjo 13 d.

J. Saulėnas.

MIRTYS-LAI DOTUVĖS

Charles Mazrimas, 42 m., 188 John St., Brooklyn, N. Y., mirė rugsėjo 8 d. Kings County Ligoninėj; bus palaidotas rugsėjo 12 d. įv. Jono kapinėse.

SUSIRINKIMAI

BROOKLYN, N. Y. L.D.S. Jaunuolių 150 kuopos susirinkimas bus pirmadienį, 14 rugsėjo, "Laisvės" svetainėje, 8 valandų vakare. Visi nariai atsilankykite, yra svarbių reikalų aptarstyt. Atsiveskit ir naujų draugų.

Sekr. A. Kairiutė. (215-216)

EAST NEW YORK, N. Y. L.D.S.A. 111 Kuopos Narėms susirinkimas įvyks pirmadienį, 14 d. rugsėjo, 1931, pas drauge Misevičienę, 115 Montauk Ave., 7:30 val. vak.

Draugės, atsilankykite į laiką, nes yra daug svarbių dalykų aptarimui. Taipgi atsiveskit ir naujų narių. Org. Misevičienė. (216-217)

PARDAVIMAI

PARSIDUODA FARMA 180 akru žemės, geri budinkai, stuba su 10 kambarių, 2 karų garažius, visos ūkio mašinos, 7 melžiamos karvės, 5 versiai, 9 kiaulės, 60 vištų, 3 arkliai. Farma randasi gražioj vietoj, didelė upė apsupa iš trijų pusių. Galima daryti pragyvenimą iš pieno ir žuvų. 3 mylios nuo miestuko ir gelžkelio stoties Bowdoinham, tarpe Lewiston ir Brunswick, Maine. Kaina \$5,000. Chasi Walehine, Route 2 Bowdoinham, Maine. (216-218)

PARSIDUODA du daininigrumio kambariai: stalas ir buffet, valnut, manjos mašos, visai nauji. Parsiduoda labai pigiai. (Matyt galima vakarais po 6 val. F. K., 288 Suydam St., vienais trepaš po lairel, Brooklyn, N. Y. (214-216)

PARSIDUODA restoranas, biznis išdirbtas, gerą vietoj, galima pigiai pirkti. Kreipkitės po No. 290 Graham Ave., Brooklyn, N. Y. (214-219)

PASIRANDOVOJA Forniuoti Kambariai

Vyrams ir Moterims

Naujai išforniuoti, gražūs, rūminingi, švieži ir saulėti kambariai. Gero šiluma, karštas vanduo ir maudynės. Galite naudotis ir virtuve. Mokestis nuo \$4.00 ir augčiau į savaitę.

27 Himrod Street
Brooklyn, N. Y.

Vienas blokas nuo Kosciapko "T" stoties.

Joseph Sunskis, 42 m. amžiaus, 460 Grand St., mirė rugsėjo 9 d. Laidotuvės bus pannedėlyj, rugsėjo 14 d., 10 valandą rytą, Alyvų Kalno kapinėse. Velionio kūnas pašarvotas pas graborių Mathew P. Ballas (Bieliauską), kuris rūpinasi laidotuvių apeigomis. Turintieji laiko yra prašomi dalyvauti laidotuvėse.

(Daugiau vietos žinių 5-tam puslapyje).

DYKAI FOTOGRAFIJA!

Kurie nusitrauks savo fotografiją per September mėnesį, tiem duosiu dykai viena paveikslą dydžio 8x10.

Tai darom tik inimui kostumerių, jog mes esame specialistai savo profesioj.

F. KLASTON'S STUDIO
499 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

Malonūs Rūkyti!

Gerbiami Gerų Cigarų Mylėtojai!

Kaip Brooklyne, taip ir kituose miestuose, biznio užvedimuose, kur rūkymui medegos yra užlaikomos, visur reikalaukite

Naujokų Cigarų

JONO ARBA PETRO

Kainos po 10c ir 15c

Tai LIETUVIŲ IŠDIRBYSTĖS CIGARAI

Petras Naujokas Savininkas

Mūsų išdirbystė savo cigarų gerumu įsigijo populiarišką vardą visoje plačioje Amerikoje. Mes pristatome savo garsiausius cigarus ne tik į artimesnius miestus, bet ir į tolimesnius. Prisiunčiame pašta pigiai ir greitai.

P. J. Naujokų Cigarų Dirbtuvė
361 Broadway,
Brooklyn, N. Y.

MATTHEW P. BALLAS (Bieliauskas) GRABORIUS (Undertaker)

107 Union Avenue (Arti Grand St.)
BROOKLYN, N. Y.

(NOTARY PUBLIC)

Patarnauju visiems be skirtumo. Tolimas del manęs skirtumo nedaro. Mano ofisas atdaras dieną ir naktį. Darbą atlieku gerai. Reikale kreipkitės pas mane, o patarnausiu kuogeriausiai.

734 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
PHONE STAGG 2-4643

Telephone, Stag 7057

Stephen Bredes, Jr.
LIETUVIS ADVOKATAS
197 HAVEMEYER STREET
Williamsburgh Bridge Plaza
Brooklyn, N. Y.

Rezidencijos Adresas:
65-02 GRAND AVENUE
Maspeth, L. I.
Juniper 6-6776

Telephone, Stag 1-8810

LORIMER RESTAURANT

Lietuvių Valgykla

VISOKIŲ ROSIŲ SVIEŽOS VALGIAI, GAMINAMI LIETUVISKU IR AMERIKONISKU STILIUM

Pavalgius čia malonu pabūti, pasižnekuoti su kitais, arba ramiai pasiskaityti.—Syki atsilankę peraitikrinsit.—Pabandykite!

SAVININKAI MARCIUKAI

417 Lorimer Street "Laisvės" Name
BROOKLYN, N. Y.

PAJIEŠKOJIMAI

PAJIESKAU Juozo Laukaičio. Labai norėčiau pasimatyti ir pasikalbėti. Meldžiu atsikukti: Adomas Kalikaukas, 128 High St., Bridgeport, Conn. (215-216)

Telephone: Stag 2-9105

DR. A. PETRIKA

PETRIK

221 S. 4th St., Brooklyn, N. Y.

X-SPINDULIŲ DIAGNOZA

GAZO ANESTETIKA

VALANDOS:
Nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare. Penktadieniais ir šventadieniais tik susitarus.

Telephone, Greenpoint 9-2320

J. Garšva Graborius

UNDERTAKER

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Šešisamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas vesiloms, vikitynomis ir pasivažinėjimams

231 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.

Telephone, Stag 2-4469

A. RADZEVICIUS GRABORIUS (UNDERTAKER)

416 Metropolitan Avenue (Arti Marcy Avenue)
BROOKLYN, N. Y.

Telephone, Greenpoint 9-7831

MOT. LAUKUS, Fotografas

214 Bedford Ave., Brooklyn

Geriausia Studija Brooklyne. Atieiti. Peritinkiti

TEL. STAGG 1-8783

J. LeVANDA

(Levandauskas)

GRABORIUS

(Undertaker)

107 Union Avenue (Arti Grand St.)
BROOKLYN, N. Y.

VIDURIAI UŽKIETĖJE

Kendrick's Herb Laxative Yra Padarėta iš Grynų Žolių ir Neturi Savyje Jokių Chemikalų

Šiais vaistais neužtraukia papročio ir atliuosuoja vidurius ir pagelbsti pagražinti natūrali vidurių malimą. Nereikia virinti, o tik sumaišyt su vandeniu ir užgerti einant gut. Visiškai nekenkiamingas, ir galima duot vaikams, kūdikiams, lygal kaip ir suaugusiems. Kaina . . . . . \$c., per paštą 65c.

Kundroto aptieka yra didžiausia ir seniausia vaistinė. Mes specialistai sutaisyti daktarų receptus, ir užtikrinam, kad sudėtinės šių receptų žolys, gydytojų užsakymu, yra naujos, tyros ir geriausios.

Mes taip pat turime žolių ir gerų sandėlių gyduolių. Kiekviena kartą reikalaujate, kreipkitės:

KUNDROTO APTIEKA

P. J. KUNDROTA, Savininkas

229 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
Kamp. N. 4-tos gatvės Tel. Greenpoint 9-2017-2360-3514

Iškirpkit šį skelbimą ir prisiųskit kartu su užsakymu.